

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

20 juni 2001

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

DECREET ORGANISATIE VAN DE GASMARKT

DECREET AANPASSING VAN DE MIDDELENBEGROTING 2001

DECREET AANPASSING VAN DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING 2001

DECREET BEPALINGEN TOT BEGELEIDING VAN DE AANPASSING VAN DE BEGROTING 2001

Inhoud

Nr. 54

Woensdag 19 juni 2001
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Ontwerp van decreet houdende de organisatie van de gasmarkt – 689 (2000-2001) – Nrs. 1 tot 3	
Algemene bespreking	1
Sprekers : de heren Eloi Glorieux, verslaggever, Eddy Schuermans en minister Steve Stevaert	
Artikelsgewijze bespreking	6
Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001	
– 17 (2000-2001) – Nr. 1 : Toelichtingen	
– 18 (2000-2001) – Nrs. 1 tot 3 : Ontwerp van decreet	
– 20 (2000-2001) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof	
Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001	
– 17 (2000-2001) – Nr. 1 : Toelichtingen	
– 19 (2000-2001) – Nrs. 1 tot 10 : Ontwerp van decreet	
– 20 (2000-2001) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof	
Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2001 – 688 (2000-2001) – Nrs. 1 tot 18	
Algemene bespreking	21
Sprekers : de heren Frans De Cock, verslaggever en Eric Van Rompuy, mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, de heren Ludo Sannen, Francis Vermeiren, Bruno Tobback, Chris Vandembroeke, André Moreau, André Denys, Herman De Reuse, Filip Dewinter en Lucien Suykens, mevrouw Sonja Becq en minister-president Patrick Dewael	
Regeling van de werkzaamheden	46

VOORZITTER : De heer André Denys, onder-voorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.09 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Anny De Maght-Aelbrecht : gezondheidsredenen ;

Paul Van Malderen : ambtsverplichtingen ;

Jan Laurys : familieverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende de organisatie van de gasmarkt

– 689 (2000-2001) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende de organisatie van de gasmarkt.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Glorieux, verslaggever, heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, op 17 en 31 mei werd het ontwerp van decreet houdende de organisatie van de gasmarkt besproken in de commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie. Dit ontwerp regelt de implementatie in Vlaanderen van de Europese richtlijn van 22 juni 1998 betreffende de gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas, en maakt een einde aan de monopoliesituatie. Hierbij is het de bedoeling zowel particulieren als bedrijven mee te laten profiteren van de voordelen van de vrijgemaakte markt. Zo is dit ontwerp

duis in grote mate analoog aan het vorig jaar goedgekeurde elektriciteitsdecreet.

In zijn inleidende uitzetting beklemtoonde minister Stevaert dat het voorgelegde ontwerp diverse aanpassingen bevat die er kwamen op advies van de MINA-raad, de SERV en de Raad van State. Op 20 april jongstleden keurde de Vlaamse regering de huidige versie van het ontwerp goed. De krachtlijnen van het decreet werden door de minister toegelicht in zes punten. Ten eerste is er het beheer van het aardgasdistributienet. Dit beheer blijft in de toekomst een monopolieactiviteit. De Vlaamse regering zal de voorwaarden bepalen waaraan de netbeheerders moeten voldoen. Deze voorwaarden hebben onder meer betrekking op de onafhankelijkheid van de netbeheerders ten aanzien van aardgasinvoerders en -leveranciers. De distributienetbeheerders zullen door de reguleringsinstantie worden aangeduid voor een hernieuwbare periode van twaalf jaar. De gemeente geeft hierbij een quasi-bindend advies voor de netbeheerder op haar grondgebied. Verwacht wordt dat de gemeenten de huidige intercommunales als netbeheerders zullen aanduiden, waardoor voor de gemeenten in de toekomst een constante dividendenstroom uit de aardgassector verzekerd is.

Ten tweede is er de verkoop van aardgas aan vrije klanten. Dit wordt een concurrentiële activiteit, waarvoor een leveringsvergunning, toegekend door de reguleringsinstantie, vereist is. De Vlaamse regering zal hiertoe de voorwaarden bepalen.

Ten derde is er de timing van de marktopening. Dit ontwerp van decreet bepaalt dat een aantal afnemers vanaf de inwerkingtreding vrije klanten worden. Meer bepaald gaat het over de producenten van elektriciteit op basis van WKK, de eindafnemers die meer dan 1 miljoen kubieke meter aardgas per jaar verbruiken, de eindafnemers van gas geproduceerd op basis van hernieuwbare energiebronnen en de leveranciers van aardgas voor de levering aan hun in aanmerking komende klanten. Het is de bedoeling dat de Vlaamse aardgasmarkt op relatief korte termijn volledig wordt vrijgemaakt, via een systeem van gereguleerde toegang tot het net.

Een commissielid betreurde de te trage vrijmaking van de gasmarkt in Vlaanderen in vergelijking met de ons omringende landen en pleitte voor een verhoging van het tempo. Volgens de minister verloopt de liberalisering van de aardgasmarkt in Vlaanderen net bijzonder snel en is het probleem van de achterstand tegenover andere Europese landen te wijten aan het feit dat Vlaanderen te laat is begon-

Glorieux

nen. Als dit ontwerp van decreet wordt goedgekeurd zal er voor het einde van dit jaar een opening van de gasmarkt zijn van 50 percent. In juli 2003 zal de elektriciteitsmarkt in Vlaanderen volledig geliberaliseerd zijn. Hetzelfde lid wees op de verschillende snelheden waarmee het Vlaamse ontwerp en de federale gaswet de vrijmaking van de grootgebruikers beogen en vroeg zich af in welke mate het Vlaams Gewest werd geraadpleegd over de totstandkoming van de federale gaswet. Als dit niet is gebeurd, kan er volgens het lid een probleem rijzen voor het Arbitragehof. Omdat er door spraakverwarring enige onduidelijkheid was gerezen over wie al dan niet was geconsulteerd bij het tot stand komen van welke wet of ontwerp van decreet, deelde minister Stevaert na de commissievergadering mee dat er over de aanpassing van de federale gaswet wel degelijk overleg was tussen het federale niveau en de gewesten. Deze mededeling a posteriori werd, met akkoord van de parlementaire verslaggever, opgenomen in het schriftelijke verslag met de expliciete melding dat ze na de vergadering gebeurde.

Het commissielid dat deze vraag stelde, vecht evenwel, omwille van deze toevoeging a posteriori, de schriftelijke verslaggeving van deze vergadering aan. De voorzitter van de commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie heeft ondertussen aan het betrokken commissielid en aan de voorzitter van het Vlaams Parlement in een schrijven laten weten te concluderen dat er geen valabel argument is om de bewuste passage uit het verslag te schrappen.

Zo kom ik bij de vierde krachtlijn : de openbaredienstverplichtingen. Om te vermijden dat de vrijmaking van de gasmarkt ten koste gaat van ecologische en sociale doelstellingen zal de regering aan de netbeheerders en aan de leveranciers een aantal openbaredienstverplichtingen opleggen. Deze kunnen in drie categorieën worden onderverdeeld : ten eerste, de universele dienstverlening, die betrekking heeft op investeringen in het distributienet ; ten tweede, de verplichtingen inzake milieu, rationeel energiegebruik en hernieuwbare energiebronnen ; en ten derde, de verplichtingen inzake veiligheid en continuïteit van de leveringen.

In het elektriciteitsdecreet werd reeds een Energifonds opgericht voor de financiering van de openbaredienstverplichtingen, het sociaal energiebeleid en het REG-beleid. Door een commissielid werd het belang van de openbaredienstverplichtingen benadrukt, omdat bij de netbeheerders en de

leveranciers de druk groot zal zijn om uitgavenposten die niet onmiddellijk winst genereren, te schrappen. Het commissielid betreurde dat in het ontwerp van decreet geen aanzet wordt gegeven om aardgasleveranciers ertoe aan te zetten hun winstmechanismen te veranderen, zodat ze zich in de eerste plaats zouden beschouwen als leveranciers van warmte en comfort, in plaats van als leveranciers van aardgas. Een ander commissielid was de mening toegedaan dat de openbaredienstverplichtingen wazig en breed werden omschreven.

De vijfde krachtlijn van het ontwerp van decreet, die de minister toelichtte, was die van de groenewarmtecertificaten, die als basisprincipe in het ontwerp werden opgenomen. De regering kan hierdoor de netbeheerders en de leveranciers verplichten om jaarlijks een bepaalde hoeveelheid groenewarmtecertificaten voor te leggen. Dit systeem werd om diverse redenen evenwel niet verder uitgewerkt. Een commissielid was verontrust over de intentie om de groenewarmtecertificaten mee te laten tellen voor de 3-percentduurzamestroomnorm uit het elektriciteitsdecreet, waardoor die norm eigenlijk wordt afgezwakt. Het commissielid stelde voor om het elektriciteitsdecreet aan te passen door er een minimumnorm voor kwalitatieve WKK in op te nemen, als surplus boven de 3-percentduurzamestroomnorm.

Twee andere commissieleden waren van oordeel dat een groenewarmtenorm niet gemakkelijk in de praktijk kan worden gebracht, en dat bij het opleggen van verplichtingen terzake rekening moet worden gehouden met redelijkheid en met de technische haalbaarheid. De minister antwoordde dat het niet de bedoeling is om de 3 percent groenestroomcertificaten in het elektriciteitsdecreet te verminderen via de toevoeging van groene warmte. De groenewarmtecertificaten komen bovenop de 3 percent groene stroom. De minister wenst zich evenwel, omwille van het huidige gebrek aan expertise terzake, niet vast te pinnen op een exact minimumpercentage groene warmte. De kennis en de inzichten inzake groene warmte zijn volgens de minister veel minder ver gevorderd dan die inzake groene stroom. Hoewel het principe van groenewarmtecertificaten in het ontwerp van decreet geponeerd wordt, geeft de minister toe dat het te vroeg is om dit nu reeds zeer concreet te maken.

Een zesde en laatste krachtlijn die door de minister werd toegelicht, behelst de oprichting van een reguleringsinstantie die moet toezien op de correcte werking van de vrijgemaakte elektriciteits- en aardgasmarkt : de VREG of Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt. Deze

Glorieux

instantie zal onder toezicht van de Vlaamse regering staan. Een commissielid benadrukte het belang om de VREG niet enkel onafhankelijk maar ook transparant te organiseren, zodat de democratische controle door de maatschappelijke adviesorganen mogelijk is. Een ander commissielid betreunde dat de VREG nog steeds niet operationeel is en beklemtoonde dat de vrijmaking staat of valt met de werking van de regulator. Hij drong daarom aan op een snelle inwerkingtreding. De minister maakte zich sterk dat de VREG voor het einde van dit jaar operationeel zou zijn.

Tot besluit beklemtoonde de minister snel werk te zullen maken van de uitvoeringsbesluiten, zodat zo snel mogelijk de distributienetbeheerders kunnen worden aangewezen en de leveringsvergunningen kunnen worden toegekend. De minister gaat ervan uit dat tegen midden 2002 de vrijmaking van de Vlaamse aardgasmarkt gerealiseerd is. Verschillende commissieleden wezen hierna op de wenselijkheid om de verschillende energiedecreten – het elektriciteitsdecreet, het aardgasdecreet en het toekomstige REG-decreet – in één alomvattend kaderdecreet energie te integreren.

Hierop volgde de artikelsgewijze bespreking, waarbij enkel bij artikel 60 een opmerking werd gemaakt. Dit leidde tot de indiening en de aanvaarding van een amendement. Het geamendeerde ontwerp van decreet werd vervolgens in de commissie goedgekeurd. Tot daar het verslag van de bespreking in de commissie.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, collega's, ik dank op mijn beurt de verslaggever voor het schriftelijk en het mondeling verslag. Dat verslag heeft meer dan gewoonlijk onze aandacht getrokken omdat er tijdens en na de bespreking in de mededelingen van de regering enige koerswijzigingen opvielen.

Onze fractie zal zich bij de stemming over dit ontwerp van decreet onthouden. We vinden het natuurlijk positief dat er een omzetting komt van de Europese richtlijn in Vlaamse regelgeving. We hebben daar lang op gewacht. Het decreet dat nu voorligt, is echter een blanco cheque voor de regering, en voor de minister in het bijzonder, om de belangrijkste aspecten van de uitvoering straks nog te re-

gelen. Als decreetgever komen we daarbij te weinig aan bod. Ik geef daar vier voorbeelden van.

Er is geen concrete kalender voor de vrijmaking van de markt. Het systeem van groenewarmtecertificaten wordt geponeerd, maar is tot op vandaag niet uitgewerkt. We weten niet welke richting dat uitgaat. Meer dan een jaar na het aannemen van het elektriciteitsdecreet is de regulator die zou worden geïnstalleerd, er nog steeds niet. Ook in dit decreet is bepaald dat de regering in de plaats kan treden van de regulator en bevoegdheden naar zich kan toetrekken, die eigenlijk bij decreet zijn toegevoegd aan die reguleringsinstantie. Dat is geen goede operatie. De vrijmaking van de markt staat of valt immers met de reguleringsinstantie.

Als laatste voorbeeld is het volgens het decreet de regering die bepaalt wanneer het decreet in voege treedt. Zo'n bepaling komt wel meer voor, maar in deze is het wel bijzonder belangrijk, omdat de opening van de markt staat of valt met het tijdstip waarop het decreet in voege treedt.

In 2000 was in ons land 47 percent van de gasmarkt open. Dat zegt op zich niet veel, maar in augustus van hetzelfde jaar was in de Europese lidstaten al gemiddeld 80 percent van de markt opengesteld. Verhoudingsgewijs lopen we dus sterk achter op de ons omringende landen. Dat heeft tot gevolg dat de Vlaamse bedrijven een concurrentiehandicap hebben ten aanzien van hun collega's in andere landen. We blijven dus vragen om een versnelde opening van de markt.

Er bestaat een groot verschil tussen dit decreet en de federale gaswet, die eveneens dezer dagen aan de orde is in het federaal parlement, waar gezien de bevoegdheidsverdeling nog altijd een aantal aspecten van het energiebeleid aan bod komen. Wat in dit decreet wordt bepaald inzake de opening van de markt, staat haaks op wat in het federaal parlement op basis van de federale gaswet wordt besproken.

Zo voorziet de federale gaswet bijvoorbeeld in de opening van de markt voor afnemers die meer dan 5 miljoen kubieke meter per jaar afnemen. Zulke grote gebruikers vinden we in Vlaanderen of in België niet zo veel. Ze betrekken hun gas niet via de distributie, maar via het transportnet. Dit decreet voorziet echter in een opening van de markt voor klanten die gas betrekken via het distributienet, met een afname van meer dan 1 miljoen kubieke meter per jaar. Dat is een groot verschil met de federale gaswet.

Schuermans

In het verleden was het arbitrair welke klant het gas via de distributie, en welke het gas rechtstreeks van Distrigas betrok. Dat ging vaak samen met technische omstandigheden, waarbij het verder niet belangrijk was of men het gas betrok via de distributie dan wel via het transport. Dit betekent uiteraard dat de keuze die in het verleden is gemaakt, bepalend is voor de wijze waarop bedrijven nu aanspraak kunnen maken op de vrijheid van de markt. Concreet betekent dit dat een afnemer die niet bevoorradt wordt via de distributie en die jaarlijks 4 miljoen kubieke meter gas afneemt, geen vrije keuze kan maken, maar dat een bedrijfsleider die via het distributienet 1 miljoen kubieke meter gas afneemt door dit decreet, wel die vrijheid zal krijgen. Deze anomalie op het terrein kan de bedoeling niet zijn.

In de jaren tachtig, bij het opmaken van de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen, werd op dit type van problemen geanticipeerd. De wetgever heeft zich toen vooruitziend getoond. Artikel 6 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 stelt dat de federale overheid en de gewesten overleg moeten plegen over belangrijke opties in het energiebeleid.

Het spreekt vanzelf dat de vrijmaking van de markt een zeer belangrijke optie is. Bovendien werd achteraf in de wet op het Arbitragehof gesteld dat de federale wetgeving door het Arbitragehof kan worden vernietigd indien de overlegverplichting niet is nagekomen.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Mijnheer Schuermans, u hebt die twee punten al tijdens de commissiebesprekingen aangehaald. De verslaggever heeft dit trouwens in zijn verslag opgenomen.

Ik wil hier nogmaals herhalen dat er wel degelijk overleg is geweest. Dit is juridisch in orde. Er rijst op dit vlak geen enkel probleem.

Er is een verschil tussen 5 miljoen kubieke meter en 1 miljoen kubieke meter. Het spreekt vanzelf dat de keuze voor 1 miljoen kubieke meter een grotere opening biedt. Dit is gewoon een betere aanpak. De dynamiek bevindt zich momenteel bij de regio's en niet bij de federale overheid. Dit is in het verleden niet steeds het geval geweest.

Dezelfde dynamiek is terug te vinden in het elektriciteitsdecreet, en deze aanpak heeft gewerkt. In-

dien men dit gegeven statisch bekijkt, is er inderdaad een probleem. Vlaanderen mag zijn bevoegdheden evenwel niet laten beknotten. Indien we over bepaalde bevoegdheden beschikken, dan moeten we die ook ten volle benutten. De federale overheid moet zich maar aanpassen. Er is een probleem, maar dit probleem dient op het federale niveau te worden opgelost. Vlaanderen zal zijn bevoegdheden volledig aanwenden.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Ik wil er nogmaals op wijzen dat de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen op deze anomalieën anticipeert. Toen werd bepaald dat de gewesten een stem in het debat over belangrijke opties moesten krijgen, en de overlegverplichting werd ingebouwd om anomalieën op het terrein tegen te gaan.

Ik betwijfel of dit overleg effectief heeft plaatsgevonden. Indien er overleg is geweest, heeft dit alleszins niet tot een minder arbitraire kalender geleid. Indien bedrijfsleiders die hun gas via het distributiekanaal betrekken anders worden behandeld dan bedrijfsleiders die hun gas via het transportnet betrekken, heeft dit niets te maken met het uitputten van bevoegdheden.

Dit kan de bedoeling van een herschikking van de federale en de gewestelijke bevoegdheden niet zijn. Op het terrein leidt dit tot scheeftrekkingen. Dit verstoort de concurrentie tussen bedrijven.

Mijnheer de minister, ik heb u al driemaal gevraagd of er overleg is geweest, zowel over het ontwerp van decreet als over de federale gaswet. U hebt in de commissie verklaard dat dit overleg niet langer nodig was. Volgens u is dat overleg blijkbaar een verouderde techniek, waardoor de vrijmaking van de markt in het verleden niet snel genoeg is verlopen.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Er is wel degelijk overleg gepleegd over de aanpassing van de federale gaswet. Over de andere opties dient de Vlaamse overheid geen overleg met de federale overheid te organiseren. We willen hierover geen overleg organiseren, want dan zouden we ons als een ondergeschikt bestuur gedragen.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Ik heb de bemerkingen van de Raad van State bij de federale gaswet gelezen. Ik zou hier even een passage willen voorlezen die nogmaals de aandacht op dit probleem vestigt : ‘Over het wetsontwerp is geen overleg gepleegd met de gewesten’.

Wat verder in dat stuk lezen we ‘dat overleg gepleegd diende te worden met de gewestregeringen’. Men wijst erop dat ‘het niet respecteren van deze overlegverplichting krachtens artikel 124bis van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof kan leiden tot de vernietiging van de wet’. Daar zit men dus met een probleem, maar ik laat het aan de collega’s van het federale niveau over om uit te zoeken wat men daar verder mee doet.

Tot slot wens ik nog drie punten te bespreken : de groenewarmtecertificaten, de VREG en de inwerkingtreding van het decreet.

De minister behandelt de groenewarmtecertificaten zoals de groenestroomcertificaten uit het elektriciteitsdecreet. De termijn waarin men zich dienaangaande in regel diende te stellen, is ondertussen – ook op onze vraag – aangepast. In de bespreking erkende de minister dat er op het vlak van groene warmte momenteel nog onvoldoende expertise is. Trouwens, wat moeten we tot groene warmte rekenen ? Tegen wanneer verwacht de minister dat aan een en ander uitvoering wordt gegeven ? Hoe zit het met de sancties wanneer men niet beantwoordt aan de normen op het vlak van de groenewarmtecertificaten ?

De VREG is nog steeds niet geïnstalleerd. Wij blijven vragende partij om deze installatie snel te verwezenlijken. Een goede vrijmaking van de energiemarkt staat of valt immers met een goede regulator. Het heeft geen zin om decreetgeving te verwezenlijken rond de vrijmaking van de energiemarkt indien er niet voorzien wordt in een instantie die op het terrein de zaken beheert en die ervoor zorgt dat aan dit decreet uitvoering wordt gegeven. Ik denk niet dat het de regering nog langer toekomt in de plaats te treden van een VREG waarin reeds meer dan een jaar geleden decretaal werd voorzien.

U stelt dat de regering zal bepalen wanneer het decreet in werking treedt. Het niet in voege laten treden zal de zaken uiteraard vertragen. Wanneer zal dit decreet werkelijk in werking treden zodat de vrijmaking van de markt zich wel degelijk kan voltrekken, zij het – helaas – aan een nog iets te traag ritme ?

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux (*Op de tribune*) : Sta me toe nog even een korte toelichting te geven bij de krachtlijnen die onze fractie wenst te beklemtonen in het kader van de omzetting van deze Europese richtlijn in het aardgasdecreet. Samen met het elektriciteitsdecreet betekent dit dat de richtlijnen voor de vrijmaking van de energiemarkt nu in Vlaanderen hun decretale verankering vinden. De openbaredienstverplichtingen waarin het ontwerp van decreet voorziet, zouden ten volle moeten worden aangewend om de noodzakelijke sociale en ecologische impulsen te geven.

Wat de groenewarmtecertificaten en de groenegasnorm betreft, pleiten we ervoor om het onderzoek naar de technische optimalisering op te drijven en om de nodige maatregelen te treffen om terzake zo snel mogelijk een haalbare minimumdoelstelling op te leggen.

We verheugen ons over de toelichting van de minister tijdens de commissiebespreking waarbij hij benadrukte dat de groenewarmtecertificaten niet als alternatief, maar als surplus op de 3 procent groenestroomnorm zullen worden aangerekend. Het zou inderdaad onverantwoord zijn de reeds toegeeflijke 3 procent duurzamestroomnorm af te zwakken door de mogelijkheid te bieden hiervoor groenewarmtecertificaten in rekening te brengen.

Verder dringen we aan op een snelle aanstelling en operationalisering van de VREG, de Vlaamse Reguleringinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt.

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Het zou goed zijn dat de door de minister naar voren geschoven streefdatum van eind 2001 zou worden gehaald.

Nu de Europese richtlijnen voor de vrijmaking van de energiemarkt decretaal zijn omgezet in een Vlaams elektriciteits- en aardgasdecreet, moet dringend werk worden gemaakt van een REG-decreet. Rationeel energiegebruik moet de volgende drie jaar het speerpunt worden van het Vlaams energiebeleid. Op dit vlak moeten we nog een hele inhaalbeweging maken. We denken onder andere aan de dringende nood aan maatregelen om warmtekrachtkoppeling te bevorderen. Op dat vlak hebben we in vergelijking met Nederland nog een hele achterstand in te lopen.

Glorieux

Eens dat is gerealiseerd kunnen we misschien denken aan een integrerend en alomvattend kaderdecreet energie, zoals een aantal collega's en ikzelf hebben gesuggereerd tijdens de bespreking in de commissie. (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, dit gaat over een zeer technisch, maar zeer belangrijk decreet. We zijn al uitvoerig op alle punten ingegaan naar aanleiding van het elektriciteitsdecreet. Het is misschien belangrijk om dat kader nog eens te schetsen. We komen van een quasi-monopoliemarkt van één privé-bedrijf in Vlaanderen en België. Met deze twee decreten breken we de monopoliemarkt open en we doen dat in een versneld tempo.

Op vraag van de heer Schuermans hebben we hier toen gezegd dat de kalender geen zaak is van het decreet, maar van het uitvoeringsbesluit. Ik engageer me als minister dat we heel snel zullen werken. Vanaf 2003 bieden we de consument de vrijheid om zijn elektriciteit aan te kopen. Dat is spectaculair snel als we zien hoe lang andere landen daarover doen. Als we langer wachten, zou dat heel wat nadelen hebben voor de economie, zowel voor de elektriciteit als voor het aardgas.

Anderzijds zijn er ook een aantal nadelen. We moeten zo snel werken omdat we te laat zijn begonnen. We hadden tien jaar geleden al initiatieven kunnen nemen in deze materie, maar we hebben dat nagelaten. Er zal kritiek komen omdat het veel te snel gaat. Er is overleg geweest met het federale niveau naar aanleiding van de federale gaswet. Onze doelstelling is dat het REG in de loop van dit jaar vorm krijgt. Ik denk dat het goed zal functioneren zowel voor elektriciteit als voor gas, hoewel dit totaal verschillende producten zijn.

Voor elektriciteit zijn er geen alternatieven. Voor aardgas zijn die er wel, zoals aardolie. Daar moeten we rekening mee houden in het vrijmaken van de markt. Bovendien is de gasmarkt iets totaal anders. We zullen erop toezien dat er bepaalde ecologische en sociale randvoorwaarden worden gerealiseerd.

Ik ben ervan overtuigd dat het elektriciteitsdecreet voor de consument zal leiden tot zeer grote dalingen van de prijzen van de elektriciteit. Voor het gas zullen de gevolgen niet even spectaculair zijn, omdat de samendrukbaarheid van de prijsenstructuur heel anders is. De gasprijzen zullen immers

vooral worden bepaald door internationale ontwikkelingen. We blijven afhankelijk van de internationale gasprijzen, -akkoorden en -afspraken.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende de organisatie van de gasmarkt.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Dit decreet geeft uitvoering aan de richtlijn 98/30/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas wat de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest betreft.

– *Aangenomen.*

Artikel 3

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° aardgas : elke gasvormige brandstof van ondergrondse oorsprong die hoofdzakelijk uit methaan bestaat, met inbegrip van vloeibaar aardgas, afgekort "LNG", en met uitzondering van mijn gas ;
- 2° aardgasdistributie : de werkzaamheid die erin bestaat aardgas via plaatselijke pijpleiding-

Voorzitter

- netten te leveren aan afnemers, gevestigd op het grondgebied van een of meer bepaalde gemeenten ;
- 3° Nm³ : de hoeveelheid gas die, bij een temperatuur van nul graden Celsius en onder absolute druk van 1,01325 bar, een volume van één kubieke meter inneemt ;
- 4° rijk aardgas : aardgas met een calorische bovenwaarde van 0,041868 gigajoule per Nm³ of 11,630 kWh per Nm³ ;
- 5° aardgasdistributienet : binnen een geografisch afgebakend gebied geheel van leidingen die onderling verbonden zijn en de daarmee verbonden hulpmiddelen, die noodzakelijk zijn voor de aardgasdistributie ;
- 6° directe leiding : elke leiding voor aardgasdistributie die fysiek geen deel uitmaakt van het geïnterconnecteerd aardgasdistributienet ;
- 7° geïnterconnecteerd aardgasdistributienet : elk samenstel van met elkaar verbonden netten ;
- 8° warmtekrachtinstallatie : installatie voor de gecombineerde productie van elektriciteit en warmte ;
- 9° kwalitatieve warmtekrachtinstallatie : elke warmtekrachtinstallatie die voldoet aan de voorwaarden, vastgelegd door de VREG op grond van artikel 16 van het Elektriciteitsdecreet ;
- 10° VREG : de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt zoals bedoeld in artikel 27, § 1, van het Elektriciteitsdecreet, gewijzigd bij artikel 25 van dit decreet ;
- 11° afnemer : elke eindafnemer, leverancier of tussenpersoon ;
- 12° eindafnemer : elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die aardgas koopt voor eigen gebruik ;
- 13° in aanmerking komende afnemer : elke afnemer die, krachtens artikel 13 of, indien hij niet in het Vlaamse Gewest is gevestigd, krachtens de wetgeving van een ander gewest of van een andere lidstaat van de Europese Unie, het recht heeft om contracten te sluiten voor de levering van aardgas met een leverancier of tussenpersoon van zijn keuze en die daarom het recht heeft om toegang te krijgen tot het aardgasdistributienet onder de voorwaarden, bepaald in artikel 12, § 1, en artikel 15 ;
- 14° gebonden afnemer : elke niet in aanmerking komende afnemer ;
- 15° tussenpersoon : elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die aardgas koopt met het oog op de doorverkoop aan een andere tussenpersoon of aan een leverancier ;
- 16° leverancier : elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die aardgas verkoopt aan eindafnemers ;
- 17° aardgasnetbeheerder : elke beheerder van een aardgasdistributienet die aangewezen is overeenkomstig artikel 6 ;
- 18° leveringsvergunning : vergunning vereist voor de levering van aardgas aan in aanmerking komende afnemers zoals bepaald in artikel 16 ;
- 19° openbaardienstverplichting : verplichting die betrekking heeft op de sociaal-economische, ecologische en technische aspecten van aardgasvoorziening ;
- 20° ondersteunende diensten : alle diensten die nodig zijn voor de functionering van het aardgasdistributienet ;
- 21° hernieuwbare energiebronnen : alle andere energiebronnen dan fossiele brandstoffen of kernsplijting die op een duurzame wijze ingezet kunnen worden ;
- 22° groene warmte : warmte, geproduceerd uit hernieuwbare energiebronnen ;
- 23° groenewarmtecertificaat : een overdraagbaar immaterieel goed dat aantoonst dat een producent in een daarin aangegeven jaar een daarin opgegeven hoeveelheid groene warmte, uitgedrukt in kWh, heeft opgewekt ;
- 24° minister : de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid ;
- 25° Vlaamse aardgasmarkt : alle activiteiten die verband houden met de aardgasdistributie waarvoor het Vlaamse Gewest bevoegd is ;
- 26° Elektriciteitsdecreet : het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt ;

Voorzitter

27° Gaswet : de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen ;

28° richtlijn : de Europese richtlijn 98/30/EG van 22 juni 1998 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas ;

29° heffingsjaar : het kalenderjaar waarop de heffing, bedoeld in hoofdstuk IX, is verschuldigd ;

30° injecteren : het inbrengen van aardgas in een aardgasdistributienet vanuit een vervoernet, vanuit een ander distributienet of door een producent ;

31° vervoernet : het vervoernet, bedoeld in artikel 1, 10°, van de Gaswet.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II**Aardgasdistributienetbeheer****AFDELING I****Aanwijzing van aardgasnetbeheerders****Artikel 4**

Het beheer van een aardgasdistributienet wordt waargenomen door een aardgasnetbeheerder met rechtspersoonlijkheid, aangewezen overeenkomstig artikel 6, voor een hernieuwbare termijn van twaalf jaar.

– *Aangenomen.*

Artikel 5

§ 1. De Vlaamse regering stelt, na advies van de VREG, de voorwaarden vast waaraan de kandidaat-aardgasnetbeheerders zowel voor als na de aanwijzing moeten voldoen. Die hebben in ieder geval betrekking op :

1° de technische en financiële capaciteit van de kandidaat-aardgasnetbeheerder ;

2° de professionele betrouwbaarheid van de kandidaat-aardgasnetbeheerder ;

3° het beschikken over een eigendoms- of exploitatierecht voor het aardgasdistributienet in kwestie ;

4° de beheersmatige en juridische onafhankelijkheid van de aardgasnetbeheerders ten aanzien van invoerders van buitenlands aardgas, houders van een leveringsvergunning en tussenpersonen.

§ 2. De voorwaarden inzake beheersmatige en juridische onafhankelijkheid, bedoeld in § 1, 4°, hebben betrekking op de activiteiten van de aardgasnetbeheerder, de deelneming van andere ondernemingen in de aardgasnetbeheerder, de deelneming van de aardgasnetbeheerder in andere ondernemingen, de verhouding van de aardgasnetbeheerder tot derden, het bestuursorgaan van de aardgasnetbeheerder, het orgaan belast met de dagelijkse leiding van de aardgasnetbeheerder en de personeelsleden van de aardgasnetbeheerder.

– *Aangenomen.*

Artikel 6

De VREG wijst voor elk aardgasdistributienet de aardgasnetbeheerder aan. Indien het aardgasdistributienet in kwestie geheel of gedeeltelijk eigendom is van een gemeente of van een groep van gemeenten, gebeurt die aanwijzing op voorstel van deze gemeente of groep van gemeenten. De VREG kan enkel van dit voorstel afwijken indien de voorgestelde aardgasnetbeheerder niet voldoet aan een of meer voorwaarden, vastgesteld ter uitvoering van artikel 5.

– *Aangenomen.*

Artikel 7

Het mandaat van de aardgasnetbeheerder eindigt in elk geval in geval van faillissement, ontbinding, fusie of splitsing. De VREG kan de aanwijzing van de aardgasnetbeheerder herroepen, op voorwaarde dat die werd gehoord of naar behoren werd opgeroepen, in geval van :

Voorzitter

- 1° significante wijziging in het aandeelhouder-
schap van de aardgasnetbeheerder die de
onafhankelijkheid van het beheer van het aard-
gasdistributienet in kwestie in het gedrang zou
kunnen brengen ;
- 2° grove tekortkoming van de aardgasnetbeheer-
der aan zijn verplichtingen krachtens dit decreet
of de uitvoeringsbesluiten ervan.

– *Aangenomen.*

AFDELING II**Activiteiten van de aardgasnetbeheerder****Artikel 8**

§ 1. De aardgasnetbeheerder staat in voor de ex-
ploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van
het aardgasdistributienet.

In dit kader is hij voornamelijk belast met de vol-
gende taken :

- 1° instaan voor het evenwicht van het net en voor
de efficiënte, veilige en betrouwbare werking
van het aardgasdistributienet ;
- 2° instaan voor de aardgasvoorziening aan de ge-
bonden afnemers die op zijn aardgasdistributie-
net zijn aangesloten ;
- 3° voldoende capaciteit voor de distributie van
aardgas aanhouden ;
- 4° koppelingen met andere netten exploiteren, on-
derhouden en eventueel ontwikkelen ;
- 5° uitvoeren van de openbardienstverplichtingen,
bedoeld in artikel 18, 1°.

§ 2. De categorie van gebonden afnemers die vanaf
een bepaald ogenblik voldoen aan de criteria voor
het bepalen van de in aanmerking komende afne-
mers, bedoeld in artikel 13, behalve de afnemers
die van de hieraan verbonden rechten wensen ge-
bruik te maken, moet verder voorzien worden van
aardgas door een door de aardgasnetbeheerder
aangewezen houder van een leveringsvergunning.
De Vlaamse regering legt de nadere toepassingsre-
gels en de te volgen procedures vast.

– *Aangenomen.*

Artikel 9

De VREG stelt een technisch reglement op voor
het beheer van het aardgasdistributienet, de toe-
gang ertoe en de vereisten voor het aanleggen van
directe leidingen.

Het technisch reglement bepaalt in ieder geval :

- 1° de technische minimumeisen voor het aardgas-
distributienet en de aansluitingen erop ;
- 2° de technische minimumeisen voor directe lei-
dingen ;
- 3° de operationele regels waaraan de aardgasnet-
beheerder onderworpen is bij zijn technisch be-
heer van het aardgasdistributienet en bij de
maatregelen die hij moet treffen om het hoofd
te bieden aan problemen die de continuïteit van
de voorziening in het gedrang kunnen brengen ;
- 4° de ondersteunende diensten die de aardgasnet-
beheerder moet organiseren ;
- 5° de informatie die door de aardgasnetbeheerder
moet worden verstrekt aan de beheerders van
andere aardgasnetten waaraan het aardgasdis-
tributienet is gekoppeld, om een veilige en effi-
ciënte exploitatie, een gecoördineerde ontwik-
keling en de interoperabiliteit van de netten in
kwestie te waarborgen.

– *Aangenomen.*

Artikel 10

De aardgasnetbeheerder onthoudt zich van iedere
vorm van discriminatie tussen afnemers of catego-
rieën van afnemers. De persoonlijke en commer-
ciële gegevens die hij van de afnemers verwerft bij
de uitoefening van zijn taken, moet hij strikt ver-
trouwelijk behandelen.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 11

De personeelsleden van de aardgasnetbeheerder zijn gebonden door het beroepsgeheim. Zij mogen de vertrouwelijke gegevens die hen ter kennis zijn gekomen op grond van hun functie bij de aardgasnetbeheerder in het kader van de uitvoering van hun taken, bedoeld in artikel 8, aan niemand bekendmaken, behalve wanneer zij worden opgeroepen om in rechte te getuigen, onverminderd de mededelingen aan beheerders van andere aardgasnetten of aan de VREG die uitdrukkelijk door dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan zijn bepaald of toegelaten en onverminderd andere wettelijke bepalingen.

Elke overtreding van dit artikel wordt gestraft met de straffen, bepaald in artikel 458 van het Strafwetboek.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III

Toegang tot het aardgasdistributienet

Artikel 12

§ 1. Elke aardgasnetbeheerder maakt de geldende tarieven bekend voor de toegang tot zijn net, alsmede de tarieven voor ondersteunende diensten die hij levert. De in aanmerking komende afnemers hebben recht op toegang tot het aardgasdistributienet tegen deze bekendgemaakte tarieven.

§ 2. Een aardgasnetbeheerder kan een verzoek om toegang tot het aardgasdistributienet dat hij beheert enkel afwijzen in een of meer van de onderstaande gevallen :

- 1° indien de veilige en betrouwbare werking van het aardgasdistributienet in het gedrang komt ;
- 2° indien zijn aardgasdistributienet over onvoldoende capaciteit beschikt om het vervoer te verzekeren ;
- 3° indien de toegang tot het aardgasdistributienet de goede uitvoering van een openbardienstverplichting door de betrokken aardgasnetbeheerder verhindert ;

4° indien de aanvrager niet voldoet aan de technische minimumeisen zoals bepaald in artikel 9, 1°.

In geval van een weigering stuurt de aardgasnetbeheerder aan de verzoeker een grondig gemotiveerde verklaring. Tegen deze weigering kan in beroep gegaan worden bij de VREG.

– *Aangenomen.*

Artikel 13

§ 1. De volgende categorieën van afnemers worden onmiddellijk als in aanmerking komende afnemer beschouwd :

- 1° de eindafnemers die elektriciteit produceren door middel van een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie, wat de afname van aardgas ten behoeve van die installatie betreft via een aansluitpunt op het aardgasdistributienet ;
- 2° de eindafnemers die meer dan 1 miljoen Nm³ equivalent rijk aardgas per jaar verbruiken op basis van het verbruik op de locatie ;
- 3° de eindafnemers van een hoeveelheid gas bij een leverancier die deze hoeveelheid gas betreft uit hernieuwbare energiebronnen voorzover dit gas werd geproduceerd in het Vlaamse Gewest en werd toegevoegd aan het aardgasnet na opwerking tot aardgaskwaliteit ;
- 4° de houders van een leveringsvergunning voor de hoeveelheid aardgas, verbruikt door hun afnemers die zijn aangewezen als in aanmerking komend, om deze afnemers te bevoorraden.

§ 2. De Vlaamse regering kan nadere regels vastleggen betreffende de voorwaarden, opgelegd in § 1.

§ 3. Rekening houdend met de evolutie van de openstelling van de aardgasmarkt in de andere lidstaten van de Europese Unie en met het openstellingsritme zoals bepaald in de Europese richtlijn 98/30/EG, bepaalt de Vlaamse regering, na advies van de VREG, welke andere categorieën van afnemers in aanmerking komen.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 14

De Vlaamse regering kan, na advies van de VREG, onder de door haar bepaalde voorwaarden, de minister machtigen om de toegang tot het aardgasdistributienet te beperken of te verbieden voor de leverancier van aardgas die gevestigd is in een andere lidstaat van de Europese Unie en van wie het aardgas bestemd is voor in het Vlaamse Gewest gevestigde in aanmerking komende afnemers. Dat gebeurt voorzover de afnemer, indien hij in de lidstaat van de betreffende leverancier zou zijn gevestigd, geen in aanmerking komende afnemer zou zijn krachtens de regelgeving van deze lidstaat.

– *Aangenomen.*

Artikel 15

De VREG legt de gedragscode voor toegang tot het net vast. De gedragscode bepaalt in ieder geval :

- 1° de procedures en nadere regels voor de aanvraag voor toegang tot het net ;
- 2° de gegevens die de leveranciers aan de aardgasnetbeheerder moeten verstrekken ;
- 3° de voorzorgsmaatregelen die door de aardgasnetbeheerder moeten worden genomen ter bescherming van de vertrouwelijkheid van de persoonlijke en commerciële gegevens van de afnemers ;
- 4° de termijnen waarbinnen de aardgasnetbeheerder moet antwoorden op de aanvragen voor toegang tot het aardgasdistributienet.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IV

Leveringsvergunningen

Artikel 16

§ 1. Voor de levering van aardgas aan in aanmerking komende afnemers is een leveringsvergunning vereist.

§ 2. Aan een aardgasnetbeheerder kan enkel een leveringsvergunning worden verleend voor de uitvoering van de verplichtingen, opgenomen in artikel 18, 1°.

§ 3. Voor de levering van aardgas aan in aanmerking komende afnemers kunnen de intercommunales, bij beslissing van de algemene vergadering en in het kader van hun statutair doel, deelnemen in vennootschappen die energie en energiediensten aanbieden.

§ 4. De leveringsvergunningen worden door de VREG toegekend.

§ 5. De Vlaamse regering bepaalt, na advies van de VREG :

1° de criteria voor de toekenning, de wijziging en de intrekking van de leveringsvergunningen, die in ieder geval betrekking zullen hebben op :

- a) de technische en financiële capaciteit van de aanvrager ;
- b) de professionele betrouwbaarheid van de aanvrager ;
- c) de capaciteit van de aanvrager om aan de behoeften van zijn afnemers te voldoen ;
- d) de openbaredienstverplichtingen, bedoeld in artikel 18, 2° ;
- e) de beheersmatige en juridische onafhankelijkheid van de aanvrager ten opzichte van de aardgasnetbeheerders of de vervoerondernemingen, bedoeld in artikel 1 van de Gaswet ;

2° de procedure voor de toekenning van de leveringsvergunningen, inzonderheid de vorm van de aanvraag, het onderzoek van het dossier en de vergoeding die hiervoor betaald moet worden, de termijnen waarbinnen de VREG moet beslissen en haar beslissing aan de aanvrager moet medelen en de beroepsprocedure ;

3° wat er met de leveringsvergunning gebeurt in geval van controlewijziging, fusie of splitsing van de houder, en, in voorkomend geval, de te vervullen voorwaarden en de te volgen procedures voor het behoud of de hernieuwing van de leveringsvergunning in deze gevallen.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

HOOFDSTUK V

Toelatingen

Artikel 17

Voor de aanleg van een aardgasleiding dienstig voor de uitbouw van een aardgasdistributienet, en een directe leiding moet een toelating verkregen worden van de eigenaar van het domein waarop of waaronder de aardgasleiding of de directe leiding aangelegd zal worden. Indien de eigenaar van het domein geen toelating wil geven, kan de minister, na onderzoek, de toelating geven via een verklaring van openbaar nut.

De Vlaamse regering stelt de nadere toepassingsregels, procedures en criteria vast. Die moeten objectief en niet-discriminatoire zijn.

De toelating voor de aanleg van een directe leiding kan afhankelijk worden gesteld van een weigering van toegang tot het aardgasdistributienet of van het ontbreken van een aanbod tot gebruik van een aardgasdistributienet tegen redelijke economische en technische voorwaarden.

De Vlaamse regering stelt de rechten en de verplichtingen in hoofde van de houders van een toelating vast voor het aanleggen van een aardgasleiding, bedoeld in het eerste lid.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VI

Openbaredienstverplichtingen

Artikel 18

De Vlaamse regering kan, na advies van de VREG :

1° de aardgasnetbeheerders openbaredienstverplichtingen opleggen die betrekking kunnen hebben op :

- a) investeringen in het aardgasdistributienet ;
- b) aansluiting van de afnemers op het aardgasdistributienet ;
- c) de ononderbroken levering van een minimale hoeveelheid aardgas in geval van niet-be-

taling van de aardgasfactuur en de verzekerde bevoorrading van de afnemers als de houder van een leveringsvergunning zijn verplichtingen niet nakomt ;

- d) de veiligheid, continuïteit, regelmaat en kwaliteit van leveringen van aardgas ;
- e) maatregelen van sociale aard ;
- f) programma's ter bevordering van rationeel energiegebruik en hernieuwbare energiebronnen ;
- g) minimumnormen inzake het rationeel energiegebruik bij hun eindafnemers ;
- h) informatie en sensibilisering over het aardgasverbruik en de aardgaskosten van de eindafnemers.

2° de houders van een leveringsvergunning openbaredienstverplichtingen opleggen die betrekking kunnen hebben op :

- a) de veiligheid, continuïteit, regelmaat en kwaliteit van leveringen van aardgas ;
- b) maatregelen van sociale aard ;
- c) programma's ter bevordering van rationeel energiegebruik en hernieuwbare energiebronnen ;
- d) minimumnormen inzake het rationeel energiegebruik bij hun eindafnemers ;
- e) informatie en sensibilisering over het aardgasverbruik en de aardgaskosten van de eindafnemers ;
- f) minimumnormen inzake de verkoop van milieuvriendelijker gas dan aardgas.

– *Aangenomen.*

Artikel 19

De Vlaamse regering beschikt over de kredieten van het Energiefonds, bedoeld in artikel 20 van het Elektriciteitsdecreet, voor de financiering van de openbaredienstverplichtingen, bedoeld in artikel 18, van haar sociale energiebeleid en van haar beleid inzake het rationeel energiegebruik.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

HOOFDSTUK VII

Bevordering van milieuvriendelijke energieopwekking

Artikel 20

De Vlaamse regering kan een systeem van groenewarmtecertificaten instellen.

– *Aangenomen.*

Artikel 21

De VREG verleent op aanvraag van een producent per schijf van 1000 kWh groene warmte een certificaat voor de hoeveelheid groene warmte waarvan de aanvrager heeft aangetoond dat die geleverd wordt aan een warmteverbruiker en in het Vlaamse Gewest is geproduceerd.

De Vlaamse regering stelt nadere toepassingsregels en procedures vast voor het toekennen van groenewarmtecertificaten.

– *Aangenomen.*

Artikel 22

§ 1. De Vlaamse regering kan iedere aardgasnetbeheerder en iedere houder van een leveringsvergunning voor de levering van aardgas aan eindafnemers via het aardgasdistributienet, verplichten jaarlijks voor 31 december een door de Vlaamse regering te bepalen aantal groenewarmtecertificaten aan de VREG voor te leggen.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt welke groenewarmtecertificaten in aanmerking komen om te voldoen aan deze verplichting.

§ 3. De Vlaamse regering bepaalt onder welke omstandigheden het voorleggen van het aantal groenewarmtecertificaten geheel of gedeeltelijk kan worden vervangen door het voorleggen van een aantal groenestroomcertificaten, als bedoeld in artikel 2, 17°, van het Elektriciteitsdecreet.

– *Aangenomen.*

Artikel 23

Aan artikel 24 van het Elektriciteitsdecreet wordt een tweede lid toegevoegd dat luidt als volgt :

"De Vlaamse regering bepaalt onder welke omstandigheden het voorleggen van het aantal groenestroomcertificaten, bedoeld in artikel 23, § 2, geheel of gedeeltelijk kan worden vervangen door het voorleggen van een aantal groenewarmtecertificaten, als bedoeld in artikel 3, 23°, van het decreet van [...] houdende de organisatie van de gasmarkt."

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VIII

De Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG)

Artikel 24

In artikel 2 van het Elektriciteitsdecreet wordt 21° vervangen door wat volgt :

"21° reguleringsinstantie : de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en de Gasmarkt, afgekort de VREG ; de instelling van openbaar nut die instaat voor de regulering, de controle en de transparantie van de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt en opgericht wordt door artikel 27, § 1".

– *Aangenomen.*

Artikel 25

In artikel 27, § 1, van hetzelfde decreet wordt het woord "reguleringsinstantie" vervangen door de woorden "Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt".

– *Aangenomen.*

Artikel 26

De VREG ontwikkelt passende en doelmatige mechanismen voor regulering, controle en transparantie voor de Vlaamse aardgasmarkt. Ze heeft een al-

Voorzitter

gemene taak van toezicht en controle op de toepassing van de betreffende decreten en reglementen en een regulerende en raadgevende taak ten behoeve van de Vlaamse regering inzake de organisatie en de werking van de Vlaamse aardgasmarkt.

Daartoe zal de VREG :

- 1° gemotiveerde adviezen geven en voorstellen voorleggen in de gevallen, bepaald door dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan ;
- 2° op eigen initiatief of op verzoek van de minister of de Vlaamse regering studies uitvoeren in verband met de Vlaamse aardgasmarkt ;
- 3° de aardgasnetbeheerders aanwijzen en de controle uitoefenen op de conformiteit van de aardgasnetbeheerders met de criteria zoals ze zijn opgesteld volgens de bepalingen van artikel 5 ;
- 4° leveringsvergunningen afleveren en de controle uitoefenen op de conformiteit van de houders van een leveringsvergunning met de criteria zoals opgesteld volgens de bepalingen van artikel 16, § 5, 1° ;
- 5° een technisch reglement opstellen voor het beheer van het aardgasdistributienet, de toegang ertoe en de vereisten voor het aanleggen van directe leidingen en controle uitoefenen op de toepassing ervan ;
- 6° een gedragscode voor de toegang tot het net opstellen ;
- 7° controle uitoefenen op de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen, bedoeld in artikel 18 ;
- 8° het fonds, bedoeld in artikel 19, beheren ;
- 9° geschillen beslechten die betrekking hebben op de toegang tot het aardgasdistributienet, met uitzondering evenwel van de geschillen inzake contractuele rechten en verbintenissen ;
- 10° aanvragen voor afwijkingen van de toegang tot het net behandelen zoals bedoeld in artikel 25 van de richtlijn ;
- 11° alle andere taken uitvoeren die haar door decreten, besluiten, reglementen en beslissingen van de Vlaamse regering betreffende de orga-

nisatie van de aardgasmarkt worden toevertrouwd.

– *Aangenomen.*

Artikel 27

In artikel 31, § 1, van het Elektriciteitsdecreet wordt het woord "drie" vervangen door het woord "vijf".

– *Aangenomen.*

Artikel 28

Artikel 29 tot en met 35 van het Elektriciteitsdecreet worden onverminderd toegepast voor de taken die de VREG moet vervullen ingevolge artikel 26.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IX**Heffing op de exploitatie van een aardgasdistributienet****AFDELING I****Grondslag, heffingsplichtige en tarief****Artikel 29**

Vanaf een door de Vlaamse regering te bepalen datum wordt er een heffing ingesteld op de exploitatie van een aardgasdistributienet.

De heffing wordt berekend op een hoeveelheid aardgas, uitgedrukt in gigawattuur (GWh) calorische bovenwaarde, die gelijk is aan de hoeveelheid die jaarlijks wordt geïnjecteerd op het aardgasdistributienet, verminderd met de hoeveelheid die jaarlijks vanuit dit aardgasdistributienet op een ander aardgasdistributienet wordt geïnjecteerd.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 30

De heffing is verschuldigd door de aardgasnetbeheerders, met inbegrip van de aardgasnetbeheerders, onderworpen aan de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales.

Zolang er voor een bepaald aardgasdistributienet geen aardgasnetbeheerder is aangewezen overeenkomstig artikel 6, is deze heffing verschuldigd door de exploitant van het aardgasdistributienet op dat ogenblik, met inbegrip van de exploitant die onderworpen is aan de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales.

– *Aangenomen.*

Artikel 31

Het tarief van de heffing wordt als volgt bepaald :

Hoeveelheid aardgas, uitgedrukt in GWh calorische bovenwaarde zoals berekend in artikel 29	Heffing uitgedrukt in euro
0 < . ≤ 100	1.040
100 < . ≤ 250	3.645
250 < . ≤ 500	7.810
500 < . ≤ 1.000	15.615
1.000 < . ≤ 2.000	31.235
2.000 < . ≤ 3.000	52.060
3.000 < . ≤ 4.000	72.880
4.000 < . ≤ 5.000	93.705
5.000 < . ≤ 7.500	130.145
7.500 < . ≤ 10.000	182.200
10.000 < . ≤ 15.000	260.290
15.000 < . ≤ 20.000	364.405
20.000 < . ≤ 25.000	468.520
25.000 < . ≤ 30.000	572.635
30.000 < . ≤ 35.000	676.750
35.000 < . ≤ 40.000	780.865
40.000 < . ≤ 45.000	884.980
45.000 < . ≤ 50.000	989.095
> 50.000	1.145.270

– *Aangenomen.*

Artikel 32

De heffing wordt van rechtswege jaarlijks geïndexeerd door het tarief, bepaald in artikel 31, te vermenigvuldigen met het indexcijfer van de consumptieprijzen, vastgesteld voor de maand oktober van het heffingsjaar, en te delen door het indexcijfer van de consumptieprijzen, vastgesteld voor de maand december van het jaar 2000.

– *Aangenomen.*

AFDELING II

Vestiging van de aanslag

Artikel 33

De heffingsplichtige doet jaarlijks vóór 30 maart van het jaar dat volgt op het heffingsjaar, aangifte van de hoeveelheid aardgas, vastgesteld overeenkomstig artikel 29. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels betreffende de aangifteplicht.

– *Aangenomen.*

Artikel 34

Vóór 15 oktober van het jaar dat volgt op het heffingsjaar wordt de heffing ingekohierd en uitvoerbaar verklaard door de ambtenaar, aangewezen door de Vlaamse regering.

De kohieren bevatten op straffe van nietigheid :

- 1° de naam van de heffingsplichtige ;
- 2° de verwijzing naar dit decreet ;
- 3° het heffingsjaar ;
- 4° het bedrag van de verschuldigde heffing ;
- 5° de datum van uitvoerbaarverklaring ;
- 6° de handtekening van de ambtenaar, belast met het uitvoerbaar verklaren van het kohier.

Ter uitvoering van dit kohier worden aan de heffingsplichtigen de aanslagbiljetten verstuurd. Deze aanslagbiljetten bevatten de gegevens, bepaald in 1° tot en met 5° van het tweede lid, de

Voorzitter

datum van verzending, de betalingstermijn en de termijn waarbinnen het administratief beroep kan worden ingediend.

– *Aangenomen.*

Artikel 35

In afwijking van artikel 34 kan een heffing of een aanvullende heffing worden gevestigd gedurende drie jaar vanaf 1 januari van het heffingsjaar in de gevallen waarin de heffingsplichtige nagelaten heeft tijdig een geldige aangifte in te dienen of wanneer de verschuldigde heffing hoger ligt dan de heffing die werd gesteund op de gegevens van het aangifteformulier.

Er kunnen meerdere heffingen betreffende eenzelfde heffingsjaar en lastens dezelfde heffingsplichtige worden gevestigd. Die heffingen worden opgenomen in aanvullende kohieren.

– *Aangenomen.*

Artikel 36

Wanneer een aanslag nietig verklaard is, omdat hij niet werd gevestigd overeenkomstig een wettelijke regel, met uitzondering van de regels inzake de verjaring zoals bepaald in artikel 44 kan een nieuwe aanslag worden gevestigd ten laste van dezelfde heffingsplichtige en op grond van dezelfde heffingselementen, zelfs indien de termijnen, bepaald in artikelen 34 en 35, zijn verstreken. Deze aanslag moet worden gevestigd binnen drie maanden vanaf de datum van de uitspraak in het kader van het administratief beroep of binnen zes maanden vanaf de datum van een rechterlijke beslissing die in kracht van gewijsde is gegaan.

– *Aangenomen.*

Artikel 37

De heffingsplichtige moet de heffing betalen binnen zestig kalenderdagen na verzending van het aanslagbiljet. Na verloop van deze periode is hij nalatighedsinteressen verschuldigd, conform de

bepalingen van het Wetboek van de Inkomstenbelasting.

Ook inzake de moratoriumintresten zijn de bepalingen van het Wetboek van de Inkomstenbelasting van toepassing.

– *Aangenomen.*

AFDELING III

Controle

Artikel 38

De Vlaamse regering wijst de ambtenaren aan die belast zijn met de controle en het onderzoek in verband met de toepassing van deze heffing. Deze ambtenaren zijn van rechtswege gemachtigd om bij de heffingsplichtigen en bij derden inlichtingen in te winnen en gegevens op te zoeken en te verzamelen die kunnen leiden tot de juiste heffing ten laste van de heffingsplichtige. De heffingsplichtige alsmede elke derde die over de gevraagde gegevens beschikt, is verplicht deze inlichtingen te verstrekken op eenvoudig verzoek van deze ambtenaren.

Deze ambtenaren zijn van rechtswege gemachtigd om bij de heffingsplichtige en bij derden alle boeken, stukken of registers op te vragen en in te kijken die kunnen leiden tot de juiste heffing ten laste van de heffingsplichtige. De heffingsplichtige, alsmede elke derde die over de gevraagde boeken, stukken of registers beschikt, is verplicht die voor te leggen op ieder verzoek van deze ambtenaren. De ambtenaren kunnen deze boeken, stukken of registers ter plaatse inkijken of ze meenemen tegen afgifte van een ontvangstbewijs.

Na voorlegging van hun legitimatiebewijs en op voorwaarde van een voorafgaande machtiging van de rechter in de politierechtbank, hebben deze ambtenaren toegang tot de bedrijfslokalen van de heffingsplichtige om vaststellingen te kunnen doen die kunnen leiden tot de juiste heffing ten laste van de heffingsplichtige.

Alle inlichtingen, stukken, processen-verbaal, of akten, ontdekt of verkregen door deze ambtenaren in de uitoefening van hun functie, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenkomst van een bestuursdienst van de staat, met inbegrip van de parketten en de griffies van de hoven en de rechtbanken, de administraties van de gemeenschappen en gewes-

Voorzitter

ten, de provincies en de gemeenten, alsmede de organen en de instellingen van openbaar nut, kunnen door het Vlaamse Gewest worden aangewend om de juiste heffing ten laste van de heffingsplichtige vast te stellen.

– *Aangenomen.*

AFDELING IV

Administratief beroep

Artikel 39

Binnen een termijn van zestig kalenderdagen na de verzending van het aanslagbiljet kan de heffingsplichtige beroep aantekenen bij de Vlaamse regering. Dat beroep vermeldt op straffe van nietigheid de naam van de heffingsplichtige, het kofiernummer, het aanslagjaar en de motieven van het beroep.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels betreffende dit administratief beroep.

De regels van het Wetboek van Inkomstenbelasting gelden voor de eisbaarheid van de aanslagen waartegen beroep is ingesteld.

– *Aangenomen.*

AFDELING V

Ambtshalve heffing, administratieve geldboete en dwangbevel

Artikel 40

Indien de heffingsplichtige nalaat de aangifte te doen, bepaald in artikel 33, kan de Vlaamse regering de heffingsplichtige in gebreke stellen door middel van een aangetekende brief of een deurwaardersexploot.

Indien de heffingsplichtige nalaat om binnen een periode van zestig kalenderdagen na verzending van de ingebrekestelling aangifte te doen, kan de Vlaamse regering een ambtshalve aanslag vestigen. Die aanslag kan worden gebaseerd op de hoeveel-

heid aardgas, vastgesteld overeenkomstig artikel 29, van het vorige heffingsjaar. De aanslag kan ook worden gebaseerd op tekenen en indiciën.

– *Aangenomen.*

Artikel 41

Zodra de nalatigheidsintresten verschuldigd zijn, wordt een administratieve geldboete opgelegd, gelijk aan het ontdoken bedrag, op voorwaarde dat de heffingsplichtige werd gehoord of naar behoren werd opgeroepen.

Tegen deze geldboete kan binnen dertig dagen door middel van een aangetekende brief beroep worden ingediend bij de directeur-generaal van de administratie, bevoegd voor de inning.

– *Aangenomen.*

Artikel 42

Bij gebrek aan voldoening van de heffing, de intresten en de administratieve geldboete, kan een dwangbevel worden uitgevaardigd door de daartoe door de Vlaamse regering belaste ambtenaar.

Dit dwangbevel wordt geïssueerd en uitvoerbaar verklaard door de ambtenaar die daartoe is aangewezen door de Vlaamse regering.

De betekening ervan gebeurt door deurwaarders-exploot of per aangetekende brief.

Op het dwangbevel zijn de bepalingen van deel V van het Gerechtelijk Wetboek houdende het bewarend beslag en de middelen van tenuitvoerlegging van toepassing.

Tot zekerheid van betaling van de heffing heeft het Vlaamse Gewest eenzelfde algemeen voorrecht als bedoeld bij het WIB.

– *Aangenomen.*

Artikel 43

Verzet tegen het dwangbevel schort de tenuitvoerlegging van het dwangbevel op.

Voorzitter**Artikel 46**

In geval van verzet, kan tot op het moment van de uitspraak over het verzet bij beschikking, vonnis of arrest dat in kracht van gewijsde is gegaan, een vordering worden ingeleid om de heffingsplichtigen te horen veroordelen tot betaling van een provisioneel bedrag op het bij dwangbevel gevorderde bedrag.

– *Aangenomen.*

AFDELING VI**Verjaring****Artikel 44**

De vordering tot betaling van de heffing, van de instresten en de administratieve geldboete verjaart na verloop van vijf jaar, te rekenen vanaf de dag waarop ze is ontstaan. De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden, bepaald in artikel 2244 en volgende van het Burgerlijk Wetboek.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK X**Sancties****Artikel 45**

Worden gestraft met een gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met een geldboete van een tot vijfhonderd euro of met één van deze straffen alleen :

1° zij die de krachtens dit decreet verrichte verificaties of onderzoeken van de VREG of de Vlaamse regering krachtens dit decreet hinderen, die weigeren de informatie te verstrekken die zij gehouden zijn mee te delen krachtens dit decreet, of die bewust verkeerde of onvolledige informatie verstrekken ;

2° zij die de bepalingen van artikel 16, § 1, en artikel 17 overtreden.

– *Aangenomen.*

§ 1. Onverminderd de andere door dit decreet of in een uitvoeringsbesluit ervan bepaalde maatregelen, kan de VREG elke in het Vlaamse Gewest gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon verplichten tot naleving van specifieke bepalingen van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan binnen de door haar bepaalde termijn. Indien de natuurlijke persoon of rechtspersoon bij het verstrijken van de termijn in gebreke blijft, kan de VREG, op voorwaarde dat de natuurlijke of rechtspersoon werd gehoord of naar behoren werd opgeroepen, een administratieve geldboete opleggen.

Deze administratieve geldboete mag, per kalenderdag, niet lager zijn dan duizend tweehonderd vijftig euro, noch hoger zijn dan honderdduizend euro, noch, jaarlijks in totaal, hoger zijn dan twee miljoen euro of 3 procent van de omzet die de betrokken persoon heeft gerealiseerd op de Vlaamse aardgasmarkt tijdens het laatste afgelopen boekjaar, indien dit laatste bedrag hoger is.

Strafvervolgung in de zin van artikel 45 sluit administratieve geldboete uit, voor wat betreft de vervolgte feiten, ook wanneer de vervolging tot vrijpraak heeft geleid.

§ 2. Onverminderd § 1, is het tarief van de administratieve geldboete voor een overtreding op grond van artikel 22, § 1, zodanig dat de vermeden geldboete bij het voorleggen van één groenewarmtecertificaat gelijk is aan de vermeden geldboete, vastgesteld voor een overtreding van artikel 23 van het Elektriciteitsdecreet bij het voorleggen van de groenestroomcertificaten die in plaats van groenewarmtecertificaten voorgelegd kunnen worden, zoals bepaald op grond van artikel 22, § 3.

§ 3. De VREG legt de administratieve geldboeten zoals bepaald in § 1 en § 2, vast en geeft de betrokken persoon hiervan kennis per aangetekende brief. Die met redenen omklede kennisgeving vermeldt het bedrag van de administratieve geldboete.

– *Aangenomen.*

Artikel 47

In artikel 569 van het Gerechtelijk Wetboek wordt, wat het Vlaamse Gewest betreft, 33° vervangen door wat volgt :

Voorzitter

"33°. van de beroepen tegen de beslissing van het opleggen van een administratieve geldboete op grond van artikel 37, § 1, van het Elektriciteitsdecreet en artikel 46, § 1, van het Aardgasdecreet."

– *Aangenomen.*

Artikel 48

Het beroep bij de rechtbank van eerste aanleg tegen de beslissing van de VREG tot het opleggen van een administratieve geldboete op grond van artikel 46, § 1, werkt schorsend.

– *Aangenomen.*

Artikel 49

Indien de betrokken persoon of rechtspersoon het oneens is met de sanctie, opgelegd door artikel 46, § 2, kan hij, binnen 10 dagen na de kennisgeving, bedoeld in artikel 46, § 3, de VREG van zijn tegenargumenten in kennis stellen door middel van een aangetekende brief. Na het verstrijken van deze termijn is de beslissing definitief. De VREG kan haar beslissing echter herroepen of het bedrag van de administratieve geldboete aanpassen indien de tegenargumenten gegrond blijken te zijn. In dit geval zal een nieuwe kennisgeving plaatsvinden.

– *Aangenomen.*

Artikel 50

Na de kennisgeving, bedoeld in artikel 46, § 3, moet de administratieve geldboete binnen dertig dagen betaald worden.

De VREG kan uitstel van betaling verlenen voor een door haar bepaalde termijn.

Indien de betrokken persoon in gebreke blijft bij het betalen van de administratieve geldboete, wordt de geldboete bij dwangbevel ingevorderd. De Vlaamse regering wijst de ambtenaren aan die gelast zijn dwangbevelen te geven en uitvoerbaar te verklaren. Deze dwangbevelen worden bete-

kend bij deurwaardersexploot met bevel tot betaling.

– *Aangenomen.*

Artikel 51

De opbrengst van de administratieve geldboeten, vermeld in artikel 46, § 1, wordt gestort in de Vlaamse middelenbegroting. De opbrengst van de administratieve geldboeten, vermeld in artikel 46, § 2, komt ten gunste van het Fonds Hernieuwbare Energiebronnen, bedoeld in artikel 26 van het Elektriciteitsdecreet.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK XI

Slot- en overgangsbepalingen

Artikel 52

Zolang de beheerders van de VREG nog niet allemaal zijn aangewezen, wordt de Vlaamse regering gemachtigd over te gaan tot de uitvoering van de artikels waarvoor de VREG krachtens dit decreet tot uitvoering gehouden is of advies moet verstrekken.

– *Aangenomen.*

Artikel 53

Elk ontwerp van uitvoeringsbesluit van dit decreet wordt door de Vlaamse regering voor advies aan de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen voorgelegd.

– *Aangenomen.*

Artikel 54

Dit decreet wordt aangehaald als 'het Aardgasdecreet'.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 55

De Vlaamse regering kan de bepalingen van het Elektriciteitsdecreet en het Aardgasdecreet coördineren, met inachtneming van de wijzigingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend zijn aangebracht tot aan het tijdstip van de coördinatie.

Te dien einde kan de Vlaamse regering :

- 1° de volgorde en de nummering van de te coördineren bepalingen veranderen en in het algemeen de teksten naar de vorm wijzigen ;
- 2° de verwijzingen die voorkomen in de te coördineren bepalingen, met de nieuwe nummering overeenbrengen ;
- 3° zonder afbreuk te doen aan de beginselen die in de te coördineren bepalingen vervat zijn, de redactie ervan wijzigen teneinde ze onderling te doen overeenstemmen en eenheid in de terminologie te brengen ;
- 4° in de bepalingen die niet in de coördinatie worden opgenomen, de verwijzingen naar de gecoördineerde bepalingen aanpassen.

De coördinatie zal het volgende opschrift dragen : "Decreet betreffende de organisatie van de energiemarkt", gecoördineerd op [...].

– *Aangenomen.*

Artikel 56

In artikel 36 van het Elektriciteitsdecreet worden de woorden "vijftig tot twintigduizend frank" vervangen door de woorden "een tot vijfhonderd euro".

– *Aangenomen.*

Artikel 57

In artikel 37, § 1, tweede lid van hetzelfde decreet worden de woorden "vijftigduizend frank" vervangen door de woorden "duizend tweehonderd vijftig euro", de woorden "vier miljoen frank" door de woorden "honderd duizend euro" en de woorden

"tachtig miljoen frank" door de woorden "twee miljoen euro".

– *Aangenomen.*

Artikel 58

In artikel 37, § 2, van hetzelfde decreet worden de woorden "2.000 frank" vervangen door de woorden "vijftig euro", de woorden "3.000 frank" door de woorden "vijfenzeventig euro", de woorden "4.000 frank" door de woorden "honderd euro" en de woorden "5.000 frank" door de woorden "honderd vijftig euro".

– *Aangenomen.*

Artikel 59

Artikel 40 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

" Artikel 40

Het tarief van de heffing wordt als volgt bepaald :

Hoeveelheid elektrische stroom uitgedrukt in GWH, zoals berekend in artikel 38	Heffing uitgedrukt in euro
0 < . ≤ 100	1.860
100 < . ≤ 250	6.195
250 < . ≤ 500	14.875
500 < . ≤ 1.000	29.745
1.000 < . ≤ 2.000	59.495
2.000 < . ≤ 3.000	99.155
3.000 < . ≤ 4.000	138.820
4.000 < . ≤ 5.000	178.485
5.000 < . ≤ 7.500	247.895
7.500 < . ≤ 10.000	347.050
10.000 < . ≤ 15.000	495.785
15.000 < . ≤ 20.000	694.100
20.000 < . ≤ 25.000	892.415
25.000 < . ≤ 30.000	1.090.730
30.000 < . ≤ 35.000	1.289.045
35.000 < . ≤ 40.000	1.487.360
40.000 < . ≤ 45.000	1.685.675
45.000 < . ≤ 50.000	1.883.990
> 50.000	2.231.040

".

Voorzitter

– *Aangenomen.*

Artikel 60

De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop de bepalingen van dit decreet in werking treden. Artikelen 31, 45, 46, 56, 57, 58 en 59 kunnen pas in werking treden vanaf 1 januari 2002.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001

– 17 (2000-2001) – Nr. 1 : Toelichtingen

– 18 (2000-2001) – Nrs. 1 tot 3 : Ontwerp van decreet

– 20 (2000-2001) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001

– 17 (2000-2001) – Nr. 1 : Toelichtingen

– 19 (2000-2001) – Nrs. 1 tot 10 : Ontwerp van decreet

– 20 (2000-2001) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2001

– 688 (2000-2001) – Nrs. 1 tot 18

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde zijn het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001, het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001 en het ontwerp van

decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2001.

Ik stel voor de algemene besprekingen over de drie ontwerpen van decreet samen te voegen tot één enkele algemene bespreking.

Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

De algemene bespreking is geopend.

De heer De Cock, verslaggever, heeft het woord.

De heer Frans De Cock, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting heeft op maandag 21 mei, woensdag 30 mei, woensdag 6 juni en woensdag 13 juni de ontwerpen van decreet houdende de aanpassing van de middelenbegroting en houdende de aanpassing van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001 besproken. Het voorliggende ontwerp van decreet houdende de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het jaar 2001 werd behandeld overeenkomstig artikel 59 van ons Reglement.

In zijn toelichting stelde de minister-president dat de begrotingscontrole 2001 door de Vlaamse regering is opgevat als een zuiver technische aangelegenheid. In de gevallen waar de ministers wensten of meenden hun beleid enigszins te moeten bijstellen, heeft de Vlaamse regering zich er uit begrotingstechnisch oogpunt steeds toe verbonden die te compenseren op andere posten. Ook in de gevallen waar bijkomende betalingskredieten nodig waren, heeft de regering systematisch naar een heroriëntering gezocht.

De minister-president besprak ook de uitgangspunten bij de begrotingscontrole. De controle sluit aan bij de goede resultaten van het jaar 2000. De begroting 2000 werd afgesloten met een positief begrotingssaldo van 25,5 miljard frank. Dat resultaat lag 14,7 miljard frank hoger dan het geraamde bedrag van 10,8 miljard frank. Volgens de door de Hoge Raad voor Financiën gehanteerde methodiek werd in 2000 een positief begrotingssaldo gerealiseerd van 36,9 miljard frank. Dat is 22,5 miljard frank beter dan de door de HRF in zijn strengste norm opgelegde bedrag van 14,4 miljard frank. De Vlaamse regering gaat dan ook door met het aanwenden van de overschotten voor de afbouw van de directe schuld.

De Cock

De minister-president ging vervolgens in op het mechanisme van de bijzondere financieringswet en het bestaan van de zogenaamde conjunctuurbonus. In 2001 komt er een extra doorstorting van ongeveer 13,9 miljard frank door de federale overheid.

Inzake de parameters deelt de minister-president mee dat een aantal prognoses werden bijgesteld. Gezien de recente economische conjuncturele evolutie werden de groeiprognoses bijgesteld tot 2 procent van het BNI. Bij de opmaak van de begroting werd nog geopteerd voor een groeiprognose van 2,5 procent. De inflatie blijft behouden op 1,5 procent. De minister-president is van mening dat gebruik werd gemaakt van uiterst voorzichtige parameters die zijn gebaseerd op de parameters van ongeveer 3 maanden geleden.

Wat de middelen betreft, is er sprake van een belangrijke stijging in absolute cijfers van 8,7 miljard frank, waardoor de algemene middelen stijgen tot 673,5 miljard frank. Die stijging is voor het grootste stuk een gevolg van de bijzondere financieringswet omwille van het effect van de gunstige afrekeningen voor 1999 en 2000.

Wat de uitgaven betreft worden de kredieten enigszins bijgesteld. Er is een daling van de uitgaven wat de betalingskredieten betreft van 2,2 miljard frank. Dat maakt een totaal van ongeveer 657 miljard frank. Hierdoor stijgt het begrotingsoverschot van 5,4 miljard frank naar 16,4 miljard frank. Omgezet naar de gehanteerde methodiek van de Hoge Raad van Financiën wordt het saldo opgetrokken van 13,9 miljard naar 24 miljard frank. Het saldo zal opnieuw gebruikt kunnen worden voor schuldafbouw.

De minister-president wenst te benadrukken dat ten aanzien van de extra middelen die voortvloeien uit de toepassing van de bijzondere financieringswet, beslist is om er geen gebruik van te maken bij de begrotingscontrole. Dat bedrag zal effectief worden toegevoegd aan het positief saldo dat initieel reeds was voorgesteld, zodat de middelen die op het einde van het jaar kunnen worden aangewend voor bijkomende schuldafbouw, zullen toenemen. Enige uitzondering op deze regel is de versterking van het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven met een deel van de niet-aangewende kredieten van het vorige jaar.

De Vlaamse regering vindt het belangrijk om in de loop van de komende maanden een belangrijke

economische impuls te geven en iets te doen aan de in de loop der jaren ontstane achterstand op vlak van infrastructuur. Het grootste accent blijft rusten op de schuldafbouw. Voor de 4,7 miljard frank die naar het Financieringsfonds zijn gegaan, stelt de Vlaamse regering voor 1 miljard frank voor stadsvernieuwing te gebruiken en 3 miljard frank voor mobiliteitsinvesteringen. 700 miljoen frank blijft vooralsnog onbestemd.

Tijdens de algemene bespreking noteerden we de uiteenzettingen van verschillende commissieleden. Mevrouw Demeester erkent dat het inderdaad gaat over een beperkte begrotingsaanpassing. Verwijzend naar wat is aangehaald door de Vlaamse minister-president over de voorzichtige inschattingen van de parameters, merkt mevrouw Demeester op dat het in begrotingsaangelegenheden noodzakelijk is om een juiste inschatting te maken en niet louter en alleen een voorzichtige. Een tweede bedenking van mevrouw Demeester is dat inzake de begrotingsnormering in hoofdzaak wordt gereedeneerd vanuit betalingskredieten. De mengeling van informatie – al dan niet vanuit het gezichtspunt beleids- of betalingskredieten – resulteert in meer onduidelijkheid. Daarom pleit ze voor een duidelijk onderscheid in de begroting tussen betalings- en beleidskredieten met het oog op een duidelijke begroting voor 2002.

De heer Van Goethem verwijst naar de doelstelling van de Vlaamse regering om tegen het einde van de legislatuur de schuld met de helft te vermindere. Een van de elementen in dit debat is het bereiken van de optimale schuldratio. In dat verband wenst het commissielid te vernemen hoever het staat met de studie die door de voorzitter van het Vlaams Parlement hierover is aangevraagd bij de voorzitter van de Hoge Raad voor Financiën. De heer Marc van den Abeelen, commissievoorzitter, verwijst naar de briefwisseling met de HRF waaruit blijkt dat deze studie tegen einde juni is toegezegd.

De heer Van Rompuy had verwacht in de algemene toelichting bij de aanpassing van de begroting 2001 of in de inleiding van de minister-president een stand van zaken te vinden inzake de cijfers aangaande de beleidsruimte. Daarna herhaalt de spreker zijn vragen over de langetermijnvisie die achter de begroting schuilt : welke beleidsruimte heeft de regering nog, tot wat heeft ze zich reeds verbonden en hoe evolueren de middelen. Zo heeft hij vragen over de cijfers voorgesteld tijdens het investituurdebat in verband met de besteding van de beleidsruimte. Nog volgens de heer van Rompuy is de bij de aanvang van de legislatuur voorziene 121

De Cock

miljard frank vrije beleidsruimte, ondertussen geëvolueerd naar 270 miljard frank beleidsruimte.

De heer Denys heeft vragen bij de algemene toelichting op pagina 66 over de begrotingsimpact van de BSE-maatregelen. Om de gevolgen van de BSE-crisis op te vangen was er overeengekomen dat de Vlaamse regering de prefinanciering van de eerste drie maanden zou omzetten in een effectieve financiering. De heer Denys meende dat de veehouders 25 percent en de Vlaamse regering 75 percent zouden dragen. Nu leest hij andere cijfers. De minister-president geeft dan de nodige verduidelijking bij de genoemde bedragen in de algemene toelichting waarin blijkbaar een vergissing is geslopen. In de toelichting per programma vinden we evenwel de correcte bedragen terug.

In zijn repliek op de uiteenzetting van mevrouw Demeester stelt de minister-president dat het correct is dat een hogere inflatie niet alleen hogere inkomsten maar tevens ook hogere uitgaven genereert. De middelen- en uitgavenbegroting moeten in deze totaal los van elkaar worden gezien. De voorzichtige prognose van inflatie slaat enkel op de middelenbegroting en niet op de uitgavenbegroting. In de uitgavenbegroting zijn alle noodzakelijke voorzorgen genomen om een sterke inflatiestijging, dus boven 1,5 percent, zonder problemen op te vangen.

Bovendien houdt de Vlaamse regering per 0,1 percentpunt bijkomende inflatie 200 miljoen frank aan vrije bijkomende middelen over. De minister-president verwijst voor de gegevens over de beleids- en betalingskredieten naar de tabel op pagina 55 van de algemene toelichting. Daarin is, volgens de nieuwe definitie die hierover is aangenomen, een overzicht per thema en per programma weergegeven van de beleids- en betalingskredieten voor de jaren 1999 en 2000 en voor de begroting-2001 en de aangepaste begroting-2001. De minister-president komt hiermee tegemoet aan de resolutie van het Vlaams Parlement.

In zijn repliek op de heer Van Rompuy stelt de Vlaamse minister-president dat de Vlaamse regering bij het begin van de legislatuur een raming van de budgettaire ruimte heeft gemaakt die iedereen ondertussen kent. De raming kwam uit op 200 miljard frank en werd voorzichtigheidshalve herleid tot 165 miljard frank. De minister-president zegt dat een middelenraming maken een moeilijke en delicate opdracht is en blijft, gelet op de kantteke-

ningen over inflatieprognoses en over prognoses van de economische groei.

De 120 miljard frank die de SERV bij de aanvang van deze legislatuur poneerde is een zuiver, onbelast maar tevens eenmalige beleidsruimte. De minister-president zegt dat men voor de inkomsten zijnde een onderscheid moet maken tussen de zuivere middelenberekening en de netto beleidsruimte. In de periode 2000-2001 is er een cumulatieve middelenaangroei van 76,2 miljard frank. Voor dezelfde periode is er een gecumuleerde aangroei van de netto beleidsruimte van 72,9 miljard frank.

Bij het begin van de legislatuur opteerde de regering om voor de uitgaven te werken met 5 grote enveloppes : 50 miljard frank voor de verlaging van lasten op arbeid, 50 miljard frank voor duurzame ontwikkeling, 40 miljard frank voor Welzijn, 20 miljard voor Onderwijs en 5 miljard voor Cultuur. Voor de begrotingsjaren 2000 en 2001 is reeds in ongeveer 56 miljard frank voor nieuw beleid voorzien. Dat bedrag is aan te rekenen op deze vijf enveloppes. Dat is terug te vinden op pagina 19 van het verslag.

De minister-president concludeert dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen beleidsruimte en middelenaangroei. Hij concludeert ook dat het kiezen voor de HRF-norm de Vlaamse regering tijdens deze legislatuur 28,8 miljard frank aan extra beleidsruimte zal opleveren. Bovendien besluit hij dat de houding van de CVP-fractie inconsequent is. Enerzijds voorspelt ze in de commissie voor Algemeen Beleid een financieel debacle, en anderzijds dringt ze in de andere commissies voortdurend aan op nieuwe uitgaven.

In zijn repliek stelde de heer Van Rompuy dat hij uit wat de minister-president zegt, kan opmaken dat de beleidsruimte tot ongeveer 270 miljard frank is opgelopen. Hij zegt ook dat de CVP-fractie zich zorgen blijft maken over de evolutie van de Vlaamse begroting, omdat deze Vlaamse regering zoveel engagementen aangaat. De minister-president laat deze conclusie echter voor rekening van de heer Van Rompuy en blijft erbij dat men nieuwe beleidsruimte en middelengroei met elkaar verwart. De minister-president stelt dat de verbintenissen die deze Vlaamse regering is aangegaan, perfect tijdens deze legislatuur kunnen worden betaald. Het antwoord van de Vlaamse regering op het verslag van het onderzoek door het Rekenhof is terug te vinden in het verslag.

Naar aanleiding van verklaringen van de minister-president in een bepaalde krant, ontspint er zich

De Cock

een nieuw debat over de beleidsruimte van de Vlaamse regering tijdens deze legislatuur. Het verslag van deze debatten vindt u terug in het schriftelijk verslag, zoals een aantal commissieleden uitdrukkelijk hebben gevraagd. Ook voor de artikelsgewijze besprekingen en stemmingen verwijs ik naar het verslag.

Ik zal ook de resultaten van de eindstemming meedelen. Het geamendeerde ontwerp van decreet over de aanpassing van de middelenbegroting werd voor 2001 goedgekeurd met 8 stemmen voor bij 7 onthoudingen. Het geamendeerde ontwerp van decreet over de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor 2001 werd goedgekeurd met 8 stemmen voor en 3 tegen bij 4 onthoudingen.

Dat was de weergave van de commissievergaderingen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, eerst en vooral zou ik de heer Dirk De Cock willen feliciteren met zijn verslag. (*Rumoer*)

Ik bedoel natuurlijk Frans De Cock. Wim De Cock behoort tot de paarse coalitie. (*Rumoer*)

Wim Kok, ja. Ja, ik ben wat in de war.

Ik wil van dit debat over de begrotingscontrole, die een non-event is, gebruik maken om de balans op te maken van het begrotings- en regeringsbeleid van de voorbije twee jaren. Ik wil ook nagaan welke beleidsmarges en -keuzes er in de rest van de legislatuur mogelijk zijn. In mijn interpellatie van 8 maart, die de heer Denys als een non-event beschouwde, heb ik aan de minister-president de volgende vraag gesteld. Hoe zit het met de beleidsruimte die op 200 miljard geschat was, en waarvan 35 miljard frank bestond uit PPS-middelen, 15 miljard uit GIMV-middelen en 25 miljard frank uit heroriënteringen ?

Minister-president Patrick Dewael : Wat u zegt is wel belangrijk voor de manier waarop dit debat zal verlopen. U zegt dat de begrotingscontrole eigenlijk een non-event is, en dat u over wat anders wilt praten. Waarom beschouwt u een begrotingscontrole waarbij de regering haar overschot met 10 miljard frank kan optrekken als een non-event ? Dat is toch heel belangrijk ?

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de minister-president, ik wil hier mijn eigen speech houden. Mijn speech gaat over wat ons tegenwoordig bezighoudt. Wat is na deze begrotingscontrole de beschikbare beleidsruimte voor de volgende jaren ? Wat kan de regering nog doen ? Wat zijn de standpunten van de verschillende fracties ? Wat is de raming van de middelen ? Ik heb u op 8 maart en later ook nog eens in de commissie gevraagd hoe het nu staat met de beleidsruimte. De 120 miljard frank voor de volgende 5 jaar zijn opgelopen tot 270 miljard frank. De Vlaamse regering beschikt dus over 150 miljard frank meer middelen dan werd geraamd bij de start van deze legislatuur. Ik heb moeten wachten tot het verschijnen van het nieuwe Staatsblad, het Belang van Limburg, om meer nieuws te vernemen. Ja, om onze Vlaamse excellenties, de heren Dewael en Stevaert, te volgen moet men een abonnement nemen op het Belang van Limburg. (*Gelach*)

De heer Donckier heeft me verteld waar ik al weken om vroeg. Het ging nochtans om een belangrijke vraag. Tot welke som is die 121 miljard nu opgelopen ? De minister-president zei dan dat om 280 miljard ging, en vandaag lees ik dat Agalev het zelfs over 290 miljard frank heeft. Er zijn dus voor 160 miljard frank meer middelen dan oorspronkelijk werd begroot. 26 miljard frank daarvan komt van het Lambermontakkoord, en 28,8 miljard frank komt van het loslaten van de demeeesternorm. Ja, mevrouw Demeester, doordat u geen zitting meer hebt in de Vlaamse regering komt er 28,8 miljard frank vrij in de begroting. Deze extra beleidsruimte is een ongelooflijke prijs, die Vlaanderen kan incasseren doordat u niet langer minister van Begroting bent. De inkomsten zijn gestegen met meer dan 100 miljard frank. Dat is een onvoorstelbaar bedrag, mijnheer Timmermans. Die stijgende inkomsten zijn het gevolg van hogere gewestbelastingen en een sterkere economische groei. We hebben dus 280 miljard frank beleidsruimte, wat formidabele mogelijkheden geeft aan de Vlaamse regering. Daarom werd ons ook wat lekkers beloofd. Als ik 's morgens opsta, hoor ik een plaat van mijn dochter : 'Ga je mee, ga je mee naar Luilekkerland, lekker lekker land ?' Dan hoor ik de minister bezig : het belastingplan kost 80 miljard frank, het afschaffen van het kijk- en luistergeld voor 3 jaar kost elk jaar 20 miljard frank, de registratierechten gaan naar beneden, de onroerende voorheffing is bespreekbaar, de dranktaks is al afgeschaft. Het gaat dus om een belastingplan van 80 miljard frank.

Een paar dagen na het VLD-congres deed ik het Belang van Limburg open. Ik dacht dat we het nu

Van Rompuy

wel gehad hadden. Maar nee, in grote letters kon ik lezen dat de kasoverschotten, die normaal dienen voor de schuldafbouw en die nu al gedeeltelijk gebruikt worden voor het Investeringsfonds, ook zouden worden aangewend voor de lastenverlaging, onder meer van de personenbelasting. Niemand is tegen lastenverlaging. Wij zijn er absoluut geen tegenstander van. De vraag is wel waartoe men zich kan engageren, rekening houdend met de budgettaire toestand.

Ik heb een aantal vragen gesteld die nog altijd niet beantwoord zijn. Ik ga daar vandaag verder op in. Er was een enveloppe voor een lastenverlaging van 50 miljard frank. Er was 50 miljard frank voor duurzame ontwikkeling, 40 miljard frank voor welzijn, 20 miljard frank voor onderwijs en 5 miljard frank voor cultuur. In totaal gaat het om 165 miljard frank die door de Vlaamse regering werd vastgelegd bij het begin van de legislatuur.

Hoe staat het met die verdeling ? Om de 280 miljard frank te beoordelen, moeten we weten waartoe de regering zich heeft geëngageerd. Mijnheer de minister-president, ik beschik over documenten die circuleerden tijdens de begrotingscontrole. Daarin staat zwart op wit dat de regering zich al voor 253 miljard frank van de 270 miljard frank bijkomende beleidsruimte heeft geëngageerd. Daarbij komt nog 15 miljard frank voor de CAO voor het onderwijs. In de documenten was dat bedrag nog niet opgenomen. Er blijkt bovendien dat de gehele marge nu al is vastgelegd.

De enveloppe voor onderwijs gaat voor de duur van deze legislatuur van 20 miljard frank naar 75 miljard frank. Naar welzijn gaat 60 miljard frank, naar leefmilieu 35 miljard frank, naar infrastructuur 36 miljard frank, naar cultuur 7 miljard frank en minister Landuyt krijgt 14 miljard frank. Uit de documenten blijkt dat de bijkomende beleidsruimte van 150 miljard frank al door de Vlaamse regering is vastgelegd.

Mijnheer de minister-president, ik heb u een aantal vragen gesteld. Kloppen die gegevens ? De enveloppe voor onderwijs zou bijvoorbeeld stijgen van 20 naar ongeveer 70 miljard frank. Ik heb daar geen antwoord op gekregen. Naar welzijn zou in de loop van de legislatuur 61 miljard frank gaan. Is dat zo ?

Voor de zindelijkheid van het debat en gelet op de uitspraken die u hebt gedaan, zou ik daar graag antwoorden op hebben. Als u zegt dat u 80 miljard

frank belastingverlaging in het vooruitzicht stelt, dan heeft de publieke opinie het recht te weten of dit haalbaar is. Kunnen wij dat aan ? Zijn er marges ?

De politiek secretaris en twee ministers van Agalev hebben gisteren een persconferentie gehouden. Ze hadden het daar over een bijkomend bedrag van 62 miljard frank voor welzijn en milieu. Daarbij werd gesteld dat alles misschien wel met elkaar verzoenbaar is. Ik verwijs daarbij naar het afschaffen van het kijk- en luistergeld, de lastenverlaging en daarbovenop 62 miljard frank voor milieu en welzijn. Voor de zindelijkheid van het debat moet de Vlaamse regering zeggen wat de marges zijn voor de volgende jaren. De federale regering doet dit via het jaarverslag van de Nationale Bank. Op die manier kan worden berekend wat de marges zijn voor lastenverlaging, spoorweginvesteringen, sociale uitgaven, enzovoort. De Nationale Bank geeft tabellen waardoor perfect kan worden nagegaan wat er in 2002, 2003 en zelfs tot 2006 mogelijk is.

Mijnheer de minister-president, wij moeten werken zonder informatie. U bent voor de open debatcultuur. U lanceert cijfers en voorstellen, maar we krijgen geen stand van zaken over hoever we staan met de Vlaamse begroting en in hoeverre de regering zich al heeft geëngageerd. Dat is een democratisch deficit. Om keuzes te kunnen maken, moet geweten zijn binnen welke context dat gebeurt. Het is gemakkelijk om gouden bergen te beloven – daar hebben we de voorbije weken een paar mooie staaltjes van gezien. De mensen denken dat het kijk- en luistergeld is afgeschaft en dat de registratierechten worden verminderd. Gisteren deelden de ministers Vogels en Dua nog 62 miljard frank uit. Hoe kunnen we daar een ernstig debat over voeren als we niet weten hoe de zaken er voorstaan ? De federale regering verdient een pluim omdat ze wel zegt welke marges er zijn.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Rompuy, ik noteer dat u een pluim uitdeelt aan de federale regering. Nochtans gaat de heer Letermé in min of meer dezelfde bewoordingen als u tekeer in het federaal parlement. Volgens hem is het geld op en heeft de federale regering alles uitgedeeld. Ze zou zelfs al geld van de volgende legislatuur hebben uitgegeven. Voor de spoorwegen is immers een twaalfjarenplan opgesteld. De CVP-fractie in de Kamer vindt dat onzindelijk, maar u geeft de federale regering een pluim. Waar wilt u eigenlijk

Dewael

naartoe ? (*Opmerking van de heer Eric Van Rompuy*)

Als ik op de tribune sta, maakt u regelmatig gebruik van het interruptierecht. Dat is een goede zaak voor het debat. Ik zie niet in waarom ik dat niet zou mogen doen.

We praten over een begrotingscontrole. De regering heeft het overschot verhoogd met 10 miljard frank. Volgens de HRF-normen bedraagt het overschot nu 24 miljard frank. Ik begrijp dan ook niet hoe u kunt beweren dat we met een probleem zitten. De marges zijn inderdaad verruimd. Aan het begin van de legislatuur gingen we uit van een aangroei van de middelen met 121 miljard frank door de bijzondere financieringswet. Het is veel meer geworden. Ik herinner me dat ik op de tribune stond en die 121 miljard frank vermeldde. Prompt repliceerde u dat het in het beste geval 80 miljard frank zou zijn.

Door een samenloop van omstandigheden hebben we veel meer geld. Daarom worden de enveloppes die we aan het begin van de legislatuur vastlegden opnieuw ter discussie gesteld. Er kan bijvoorbeeld meer geld gaan naar een lastenverlaging, sociale politiek of milieubeleid. Natuurlijk kan het ook gaan om een combinatie van prioriteiten. We moeten daar in het parlement van gedachten over wisselen.

Mijnheer Van Rompuy, u moet dan wel eens duidelijk maken wat de CVP-fractie wil. Enerzijds zegt u voortdurend dat de Vlaamse regering teveel uitgeeft. Datzelfde refrein valt te horen in de Kamer. Anderzijds vragen de parlementsleden van de CVP in alle commissies meer geld. De heer Martens vindt bijvoorbeeld dat we veel te weinig middelen uittrekken voor het onderwijs.

Ten slotte heb ik opgemerkt dat u de belastingverlaging een goede zaak vindt. Tot nu toe zei u echter altijd dat u tegen de belastingverlaging bent. U was tegen het decreet over de afcentiemen. Na Lambermont is er meer mogelijk geworden. We kunnen nu initiatieven nemen omtrent de registratie- en successierechten, het kijk- en luistergeld, enzovoort. Wat is uw mening over het plan voor een belastingverlaging van 80 miljard frank ? In plaats van een opsomming van de wensen van de meerderheidsfracties, zou ik graag eens horen wat u wilt. Enerzijds eist u strengere budgettaire normen, anderzijds dringt de CVP in de commissies aan op meer uitgaven. Wat is het nu eigenlijk ? Veel ge-

blaas en weinig wol, of beter gezegd : veel gezoem en weinig honing.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de minister-president, als de CVP de keuze heeft tussen de afschaffing van het kijk- en luistergeld, wat 20 miljard frank per jaar kost, en het gratis maken van het Vlaamse lager onderwijs, wat 7 miljard frank kost, dan kiezen we voor het onderwijs.

Agalev zegt dat in de gehandicaptensector 9 miljard frank meer moet worden besteed om de wachtlijsten weg te werken. Voor de inburgering van nieuwkomers is 2,4 miljard frank nodig en voor kinderopvang 3 miljard frank. Mevrouw Dua spreekt over inspanningen voor het leefmilieu, namelijk over het aankoopbod en de natuur, en heeft daarvoor 3 miljard frank nodig.

Op het vlak van onderwijs is kenniseconomie cruciaal voor de samenleving. De volgende jaren moet de ICT-uitrusting naar onze scholen worden gebracht. Dit betekent 1 computer per 5 leerlingen. Wij moeten de Bolognaverklaring door meer sociale voorzieningen systematischer implementeren. Het democratiseren van het hoger onderwijs kan immers onder de Bologna-akkoorden lijden, omdat deze engagementen meer internationaal gericht zijn.

De objectiveerbare verschillen tussen het officieel en het vrij onderwijs wegwerken en het onderwijs herfinancieren tot op het niveau van andere landen zijn beide prioriteiten van de christen-democraten. Dit zijn de maatschappelijke keuzes die we willen maken. Het is te gemakkelijk om te zeggen dat het allemaal mogelijk is. Dit is het moment voor paars. De conjunctuur is uiterst gunstig. De middelen zijn voor een groot gedeelte van die gunstige conjunctuur afkomstig, van 4 percent economische groei. De volgende jaren is deze groei niet meer gegarandeerd. Het verschil tussen 2 en 2,5 percent maakt bijna 20 miljard frank uit per legislatuur. Dat is gelijk aan de opbrengst van het kijk- en luistergeld van een jaar.

Keuzes moeten worden gemaakt vanuit maatschappelijke noden. Voor ons zijn onderwijs en vorming cruciaal. De Hoge Raad voor de Werkgelegenheid zegt dat de autochtone werkloosheid van 12,2 tot 15 percent is toegenomen. Hoe staat het met de vorming ? Er werden aan iedereen cheques uitgedeeld. Er zijn opvangcheques, zorgcheques en vormingcheques. Waar vindt men het fundamenteel

Van Rompuy

beleid van de Vlaamse regering terug ? Het geld is grotendeels op en dan nog zegt de minister-president dat de prioriteit bij lastenverlaging ligt. Niemand kan hiertegen gekant zijn, maar Agalev zei gisteren dat er keuzes moeten worden gemaakt in de welzijnssector, het milieu, het onderwijs en de mobiliteit. Het mobiliteitsplan van minister Stevaert komt er pas in september.

Waarvoor zal de Vlaamse regering kiezen ? Paarsgroen is een mooi verhaal zo lang het geld met bakken blijft toestromen. Ik had nooit gedacht dat er 160 miljard frank meer zou komen. Op basis van documenten die ik heb en die u niet publiek maakt, blijkt dat 90 tot 95 percent van die 270 miljard frank reeds is vastgelegd.

Er moet de volgende jaren ruimte voor keuzes worden gemaakt. Men kan de afcentiemen de volgende jaren laten vallen en dit geeft een marge voor het kijk- en luistergeld. Men veegt 77 miljoen frank voor drugpreventie van de kaart, wat voor de christen-democraten in het kader van de drugbestrijding een prioriteit is. Voor het afschaffen van het kijk- en luistergeld heeft men dan wel 20 miljard frank veil.

Lambermont brengt in 2002 4,7 miljard frank op, in 2003 8,4 en in 2004 12,2 miljard frank, of over drie jaar ongeveer 26 miljard frank. Agalev hoor ik spreken over 62 miljard frank afkomstig van Lambermont. Wat moet ik geloven als ik minister Vogels in Terzake hoor spreken over 62 miljard frank aan Lambermontgelden, terwijl het in feite om 26 miljard frank gaat ? Welk 'sérieux' heeft deze Vlaamse regering of een parlementair debat nog ? In commissievergaderingen heb ik de minister-president weken lang geïnterpelleerd over die middelen. Ik heb hem gevraagd wat is vastgelegd en wat er nog mogelijk is. Ik kreeg daarop geen antwoord ! De media zijn daarin niet geïnteresseerd, dat weet ik ! Ze zijn slechts geïnteresseerd in de beloften die worden uitgesproken. Het is evenwel onze taak in dit parlement om na te gaan wat van die beloften kan worden waargemaakt !

De voorzitter : U hebt veel vragen gesteld, maar de minister-president wil al een tijd tussenbeide komen.

Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Het probleem is dat de heer Van Rompuy steeds zegt dat hij geen antwoorden krijgt, maar wanneer ik probeer tus-

senbeide te komen in het debat om wat duidelijkheid te verschaffen, geeft hij me geen ruimte en gaat hij steeds sneller praten. Het is net alsof hij mijn antwoorden vreest.

Mijnheer Van Rompuy, ik heb al herhaaldelijk gezegd dat u het ene niet moet uitspelen tegen het andere. Ik vroeg u wat u vindt van een plan van belastingverlaging. U antwoordde me dat, als u moet kiezen tussen het afschaffen van het kijk- en luistergeld en een aantal maatregelen, onder meer in het lager onderwijs, u wel wist wat te kiezen. Het gaat echter niet over het ene of het andere. In een begroting maakt men keuzes. Bij de opmaak ervan bepaalt men hoeveel ruimte er wordt gereserveerd voor lastenverlaging, voor het onderwijs, voor het milieu en het sociaal beleid. Die dingen kunnen wellicht niet allemaal, maar ze kunnen in zekere mate. Het is precies de taak van een regering om in een begroting het parlement een aantal keuzes voor te stellen.

Ik zeg u dat er voldoende budgettaire ruimte is in die meerjarenbegroting om enerzijds een plan van fiscale verlichting door te voeren en anderzijds een aantal andere prioriteiten aan te pakken. Ik heb u dat herhaaldelijk gezegd in de commissie. Die meerjarenbegroting bevat ook reeds de uitgaven voor de mobiliteit, het wegwerken van de nepstatuten, de CAO voor de social-profitsector, de infrastructuur van het onderwijs, het beleidsplan inzake kinderopvang. Dat zijn allemaal zaken die u naar voren schuift als een prioriteit en waarvoor de regering al uitgaven heeft gedaan en uitgaven heeft vastgelegd in haar meerjarenbegroting. Wij houden daar rekening mee.

U zegt op basis van een aantal documenten te hebben vastgesteld dat 95 percent van de middelen is vastgelegd. U bent zo eerlijk om erbij te vermelden dat dit geld weliswaar nog niet is uitgegeven. Dat percentage klopt niet, zeker als men rekening houdt met de bijkomende budgettaire marges. Ik vind het eerlijk dat men in het parlement kan debatteren over de besteding van deze middelen. U moet niet zeggen dat dit geld is uitgegeven. Deze regering heeft beslist dat ze, in functie van haar prioriteiten, die grote enveloppen zal vastleggen. Als men zich halverwege de zittingsperiode bevindt, dan is het normaal dat men reeds keuzes heeft gemaakt. Er is nu sprake van bijkomende middelen, waarop noch u noch wij hadden gerekend. Ik vind het goed voor het parlementaire debat dat men dan opnieuw zijn prioriteiten naar voren brengt. Al de zaken die het onderwijs aangaan, zoals de intrede in de kenniseconomie, en die u net aanhaalde, die vind ik ook prioritair. Minister Vanderpoorten

Dewael

heeft die uitgave wel degelijk opgenomen in haar meerjarenbegroting. Daar bestaat dus geen enkel probleem.

Wat het geld van het Lambermontakkoord betreft : maak daar alstublieft geen karikatuur van. De heer Sannen kan hier wellicht beter op antwoorden dan ik dat kan doen. De bijkomende middelen waarvan momenteel sprake is en die neerkomen op een totaal van 270 tot 280 miljard frank, komen er uiteraard niet alleen door het Lambermontakkoord. Het gaat dus niet alleen over de verdeling van de bijkomende middelen als gevolg van dat akkoord. Het gaat over de meerontvangsten. Ik heb u het lijstje gegeven in de commissie. Er is het veranderen van begrotingsnorm. Er is de gunstige evolutie van de parameters. Er zijn de bijkomende middelen van het Lambermontakkoord. Dit alles samen maakt gewoon dat er meer geld is.

In plaats van de initieel verwachte 200 miljard frank gaan we vandaag inderdaad uit van 270 tot 280 miljard frank. Wat is daar verkeerd aan ? U verwijt de regering dat ze over meer middelen beschikt. Eigenlijk is dat een luxeprobleem. Het komt er alleen maar op aan verantwoorde keuzes te maken op basis van die meerontvangsten.

De verschillende fracties hier in het Vlaams Parlement mogen daarover hun standpunt naar voren brengen. Ik nodig dan ook uw fractie uit om eindelijk eens hetzelfde te doen en dus ook eindelijk eens te stoppen met die holle retoriek.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de minister-president, ik heb zeer klare taal gesproken. Ik heb het al gehad over de kosten voor gratis onderwijs voor iedereen in de lagere school. Die kosten zijn enorm opgelopen. Dit is een project voor de toekomst, waarmee de kansen van de mensen die het minder goed hebben, enorm kunnen worden verhoogd. Mevrouw Becq heeft in de commissie voor Welzijn al verscheidene keren het woord gevoerd over de zorgverzekering, het ouderenbeleid en de gehandicaptenzorg.

Mijnheer de minister-president, het gaat hier over een fundamentele keuze. Laten we de partijpolitiek even terzijde laten. In Vlaanderen moet men de komende jaren een belangrijke keuze maken. Aan de ene kant is er de keuze voor publieke investeringen in de brede zin van het woord. Het gaat dan om welzijn, onderwijs, cultuur, enzovoort. Bij die keuze zal men op een aantal terreinen het maatschappelijk draagvlak verhogen en zal men de kan-

sen van de bevolking verhogen. Aan de andere kant is er de keuze voor individuele lastenverlagingen.

U zegt dat u erin zult slagen om dat alles met elkaar te verzoenen. Daarom ben ik er gerust in dat paars-groen zal falen. Er zal immers onvermijdelijk een moment komen dat u zult moeten kiezen. Nu hebt u alles kunnen uitdelen. Het uur van de waarheid nadert echter. Ik heb hier de cijfers bij me. U zult een keuze moeten maken. U zult die keuze niet kunnen uitstellen.

Minister-president Patrick Dewael : Dit is een belangrijk moment in het debat. U zegt dat bijkomende middelen voor onderwijs, cultuur en welzijn niet samengaan met een lastenverlaging. Die twee zijn volgens u niet verenigbaar. (*Opmerkingen van mevrouw Trees Merckx-Van Goey*)

De heer Eric Van Rompuy : Als u moet kiezen !

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Rompuy, in de meerjarenbegroting beschikten we al over een beleidsruimte van 200 miljard frank. Dan zijn er nog middelen bijgekomen. We hebben die enveloppen kenbaar gemaakt bij de start van de legislatuur : 50 miljard frank voor lastenverlaging, zoveel voor onderwijs, zoveel voor welzijn, enzovoort. Voor ons zijn dat allemaal prioriteiten, ook al zullen we elke prioriteit uiteraard niet tot in het oneindige invullen.

Ik wil aan de CVP echter de volgende vraag stellen. Kiest u niet voor een lastenverlaging ? Op een ogenblik dat de begrotingen gezond zijn en op basis van de marges die er vandaag zijn, wil ik graag een antwoord op de volgende vraag. Zegt de CVP 'ja' of 'nee' als het gaat om een plan inzake lastenverlaging ? U mag met ons discussiëren over de precieze modaliteiten, maar wat vindt u van de mogelijkheid van een lastenverlaging ten bedrage van 50 of misschien zelfs 80 miljard frank ? Bent u daarvoor of bent u daartegen ?

De heer Eric Van Rompuy : Ik heb gisteren minister Vogels het volgende horen verklaren : 'Als ik de keuze heb tussen de afschaffing van het kijk- en luistergeld en het verminderen van de wachtlijsten voor de gehandicapten, dan is mijn keuze vlug gemaakt.'

Minister-president Patrick Dewael : Wat zegt u ?

De heer Eric Van Rompuy : Ik spreek namens de CVP. De Christelijke Volkspartij is een partij van

Van Rompuy

de verbondenheid. (*Opmerkingen van de heer André Denys*)

Wij zijn niet de partij van de burger. (*Opmerkingen van de heer André Denys*)

Mijnheer Denys, nu komt het cruciale moment. Nu komt het publieke debat. De socialisten zwijgen hier. In dat dossier zijn ze immers volledig vastgereden door minister Stevaert. Die heeft gezegd dat het kijk- en luistergeld zou worden afgeschaft. Dat kost 20 miljard frank per jaar. In totaal komt dat dus neer op 60 miljard frank. De onderwijs-CAO heeft 24 miljard frank gekost. Daarmee hebt u dus één jaar kijk- en luistergeld aan het onderwijs gegeven. Als u dat drie keer zou doen, zou u inderdaad een instroom van leerkrachten krijgen. Dan zou u in het onderwijs mogelijkheden creëren voor verdere democratisering. Maar u hebt zich vastgereden. Dat geldt natuurlijk ook voor de Volksunie. De nieuwe ideologie die voortvloeit uit de synthese van het socialisme en het nationalisme, komt blijkbaar neer op de kwestie van het kijk- en luistergeld.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Rompuy, ik stel vast dat u niet antwoordt. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Ik wil u nog twee elementen ter overweging geven. De regering heeft in deze regeerperiode al 60 miljard frank meer uitgegeven voor het onderwijs dan toen u minister was. (*Applaus bij de VLD*)

U spreekt over ICT en de noodzaak om toe te treden tot de kenniseconomie. Toch wilt u vandaag in de ICT-samenleving nog steeds het bezit van een televisietoestel als een luxeproduct belasten, hoewel het noodzakelijk geworden is, gezien de plannen van de VRT met het e-VRT-project. Bent u nu, rekening houdend met onze marges, voor of tegen de afschaffing van het kijk- en luistergeld?

De voorzitter : Bij de leden rijzen zo veel vragen over de tweespalt tussen de heer Van Rompuy en de minister-president, dat ik wil voorstellen elk van de leden die het woord hebben gevraagd, ook kort – een minuut – aan het woord te laten. Het is dan wel de bedoeling dat zij zich tot de spreker richten. Interrumpties gebeuren immers ten aanzien van de spreker. De spreker zelf richt zich tot de regering. We moeten eens opnieuw aangeven waartoe een onderbreking dient : men onderbreekt en onder vraagt de spreker en niet de regering.

De voorzitter : Mevrouw Demeester heeft het woord.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, de spreker heeft vragen gesteld, maar de minister-president beantwoordt ze met nieuwe vragen. Ik wil op mijn beurt de spreker vragen niet op te houden zijn vragen telkens opnieuw te formuleren. Ik wil zelf zijn vragen ook nog eens herhalen, alsook de antwoorden geven die de minister-president van de spreker verwacht.

Ingaand op uw 'uitnodiging', zal ik me houden aan de technieken die u mij maar toestaat om te interrumperen.

De spreker zou gezegd kunnen hebben dat de CVP vorig jaar reeds bij de bespreking van de begroting heeft voorgesteld om de registratierechten te verlagen. Dat werd toen verworpen door de meerderheid. Dat had de spreker aan de minister-president kunnen antwoorden.

De minister-president reageert steeds met vragen. De spreker had opnieuw kunnen vragen wat er wordt geïnvesteerd in mobiliteit, een van de uitdagingen van deze regering. De spreker zei dat er 30 miljard frank geïnvesteerd zou moeten worden in PPS. We zijn halfweg de regeerperiode, maar er is nog voor geen miljard in PPS gerealiseerd. Er is immers nog geen instrument voor.

De regering wordt ondervraagd, maar ze antwoordt met vragen. Dat is geen normaal begrotingsdebat. Een begroting dient om alle elementen aan te brengen. Zelfs als de begroting de vraag naar toekomstperspectieven oproept, dan moet de regering daar antwoorden op kunnen formuleren. Dat kan ze op dit moment niet, omdat ze nog steeds last heeft van een grote verscheidenheid in de meningen die ze formuleert.

Ik citeer minister vice-president Vogels : 'Wie enkel pleit voor bijkomende belastingverlaging, zegt eigenlijk dat er bespaard moet worden in de sociale sector.' Ik suggereer de spreker om de minister-president te vragen wat hij van deze uitspraak van zijn minister vice-president denkt.

In de sociale sector ervaren de veldwerkers dat er de laatste tijd zeer veel noden zijn gegroeid. Het is voor de sociale sector nog steeds niet duidelijk of de CAO die is afgesloten bij het begin van deze regeerperiode, nu wel kan worden uitgevoerd. Uit mijn berekeningen op het terrein blijkt dat deze CAO niet kan worden uitgevoerd met de middelen die de sector daarvoor krijgt. Binnen enkele jaren

Demeester-De Meyer

zal men wellicht opnieuw iemand nodig hebben om de tekorten in de sector weer te honoreren op de wijze waarop wij dit in het verleden hebben gedaan.

Dit zijn maar enkele voorbeelden van de manier waarop de spreker zich tot de minister-president zou kunnen richten. Alhoewel hij dit zou moeten doen, beantwoordt de minister-president de hier gestelde vragen niet. Het beantwoorden van vragen is hier nochtans zijn opdracht. Ik kan evenwel goed begrijpen dat de minister-president de vragen niet kan beantwoorden. Hij is niet in staat om een antwoord te formuleren op de verschillen die binnen zijn eigen regering bestaan.

Ik zou de spreker nog een suggestie willen meegeven. (*Gelach*)

Mijnheer de voorzitter, ik houd me aan uw technieken.

Het afschaffen van het kijk- en luistergeld zou 20 miljard frank kosten. Men wil de registratierechten met 25 percent verlagen. Hoewel dit op zich geen hoog percentage is, betreft het hier weer een bijkomende kostprijs. Hetzelfde geldt voor de verlaging van de personenbelasting. Heeft de spreker de mogelijkheid om de minister-president te vragen om hier een exact antwoord op te geven? Zal de minister-president dan ook duidelijk zeggen wat hij eigenlijk wil?

De heer Eric Van Rompuy : Mevrouw Demeester, u blijft echt mijn meester.

De voorzitter : Mevrouw Demeester, uw fractieleider krijgt hier de kans om alle vragen te stellen die hij wil stellen. (*Rumoer*)

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mijn vragen worden niet beantwoord.

De voorzitter : Mevrouw Demeester, ik moet u niet leren hoe men vragen moet stellen of hoe men vragen moet beantwoorden.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, de minister-president heeft al een deel van de gestelde vragen beantwoord. Als ik de heer Van Rompuy goed begrijp, steunt hij ons project voor een groen en sociaal bewogen Vlaanderen ten volle. Ik hoop

dan ook dat we in het Vlaams Parlement een bondgenootschap zullen vinden om dit streven te verdedigen.

Met betrekking tot de keuzes die we moeten maken, verschillen de heer Van Rompuy en ikzelf evenwel van mening. Wij hebben het niet over tegengestelde voorstellen gehad. Wij hebben niet gezegd dat de lastenverlaging tegengesteld is aan een sociaal bewogen Vlaanderen.

Ik zal dit even illustreren aan de hand van een voorbeeld. De heer Van Rompuy heeft daarnet verwezen naar het gratis maken van het basisonderwijs. Dit is een keuze die de Vlaamse regering al heeft gemaakt. In de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid ligt momenteel decreet XIII voor. Dit decreet behandelt het kosteloos realiseren van de eindtermen in het basisonderwijs. De vorige Vlaamse regering heeft die keuze nooit willen maken. Dit voorbeeld toont aan dat men keuzes kan maken die zowel passen in een beperkte lastenverlaging als in een sociaal en groen Vlaanderen.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de voorzitter, daarnet waande ik me op de planken van een bühne met een souffleur. Ik zou nu even hetzelfde willen doen. Ik zou de spreker willen voorstellen om mevrouw Demeester enkele vragen te stellen.

Mevrouw Demeester heeft daarnet al verwezen naar de vermindering van de registratierechten. Ze heeft het hier in het verleden al vaak over gehad. Ik herinner me vrij levendig dat ze tijdens het vorige begrotingsdebat heeft verklaard dat dit vroeger niet kon omdat haar regeringspartners dit niet wilden.

Aangezien mevrouw Demeester indertijd over de nodige financiële middelen kon beschikken, vraag ik me af waarom ze geen open dialoog met haar coalitiepartners heeft kunnen voeren. Deze vraag betreft trouwens niet enkel de vermindering van de registratierechten. Ze heeft het toen ook over afdientemen gehad. Wij pleiten alleszins wel voor het voeren van een open dialoog.

In het kader van de opendebatcultuur zou ik – net als onze minister-president – aan de spreker willen vragen hoe hij en zijn fractie nu eigenlijk tegenover een belastingverlaging staan. Bent u daar voor- of tegenstander van? Ik zeg ‘in het kader van de opendebatcultuur’ omdat het parlement de rege-

Vermeiren

ring in de mogelijkheid moet stellen zich een opinie te vormen, dus na ook het standpunt van de belangrijkste fractie van dit parlement gehoord te hebben. Om dat mogelijk te maken, is duidelijkheid nodig. Namens mijn fractie dring ik dus nogmaals aan op een duidelijk antwoord en een duidelijk standpunt. Niet zozeer omdat wij steun zouden zoeken, maar wel omdat wij willen weten hoe uw partij tegenover die belastingvermindering staat.

Herinner u nog de eerste poging tot afcentiemen. U had het toen over één of een half pintje meer. Nu gaat het echter over veel meer. Nu gaat het om belangrijke voorstellen. Bent u daar voor of tegen ? Ik stel immers vast dat de souffleuse die u een aantal vragen heeft ingefluisterd, in het verleden – in haar hoedanigheid van minister van Financiën – steeds gezegd heeft dat ze het zou doen, maar het nooit gedaan heeft. (*Opmerking van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer*)

Indien u vandaag wel de mogelijkheid zou hebben het te doen, zou u het dan doen ?

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : Door het souffleren van mevrouw Demeester kunnen we ons goed voorstellen hoe het er tijdens de CVP-fractievergaderingen aan toegaat. Het zou leuk zijn die vergaderingen eens als vlieg – of liever, als bij – te kunnen bijwonen.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Ik kan u verzekeren dat het gisteren een bijzonder boeiende en interessante vergadering was.

De heer Bruno Tobback : Mijnheer Van Rompuy, zoals gevraagd zal ik proberen u vanuit de SP duidelijkheid te geven over die lastenverlaging, een duidelijkheid die de CVP zelf niet kan bieden.

Wij zijn voorstander van een verstandige lastenverlaging in Vlaanderen op een ogenblik dat daartoe meer dan voldoende middelen beschikbaar zijn. Met een verstandige lastenverlaging bedoelen we een sociaal verantwoorde lastenverlaging die meer is dan zomaar geld uitdelen, maar die ook beleidsdoelstellingen realiseert.

Het kijk- en luistergeld is daar een voorbeeld van. Het betreft een belastingverlaging die bovendien een belangrijk sociaal effect sorteert. Ook de verlaging van de registratierechten behoort tot de mogelijkheden. Dit is immers een element dat door

alle partijen in dit parlement tot de eventuele mogelijkheden werd gerekend en naar voren werd geschoven als een element in een goed mobiliteitsbeleid.

We zijn dus in grote mate voorstander van dat soort verstandige belastingverlagingen die bovendien sociaal verantwoord zijn en een beleidseffect hebben. Voorwaarde is dat daartoe in Vlaanderen middelen beschikbaar zijn, wat het geval is.

Indien dit echter eindigt in een niet opdrogende stroom van vragen naar bijkomende lastenverlagingen, dan maan ik evenwel tot grote voorzichtigheid en verstandigheid aan. Indien men daarin te ver zou gaan, dan geeft men de mensen immers geen cadeaus, maar dan dringt men hen een vestzak-broekzakoperatie op. Dit kan niet de bedoeling zijn en dat zijn geen voorstellen die op onze steun kunnen rekenen. Dergelijke voorstellen heb ik echter nog niet gehoord.

Verder denk ik dat er op het terrein heel wat vragen zijn waaraan deze regering reeds middelen heeft besteed. Denk maar aan het onderwijs, het milieu of andere sociale noden in Vlaanderen waarvoor reeds middelen werden uitgetrokken en waar nog een verantwoord en evenredig deel van wat bijkomend beschikbaar is naartoe moet vloeien. Elke realistische vraag – die trouwens ook van ons zal uitgaan – zal daarbij door ons worden ondersteund.

Tot slot een vraag aan de heer Van Rompuy, een vraag die reeds door de minister-president werd gesteld : bent u nu voor of tegen die verstandige lastenverlagingen die deze regering wil doorvoeren ? Graag een duidelijk antwoord.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Het is politiek duidelijk dat het kijk- en luistergeld zal worden afgeschaft. De minister-president en minister Stevaert hebben zich daar immers toe geëngageerd. Nog belangrijker in dit verband is het interview met De Gucht dat ik gisteren op televisie heb gezien. Net zoals bij de zonevreemde woningen verklaarde hij met een gezicht als van een pitbull – het been tussen de tanden geklemd – dat deze belasting zal worden afgeschaft. De echte meester van dit parlement, de heer De Gucht, zegt dat het zal worden afgeschaft.

Minister Dua, we waarderen u als minister van Leefmilieu, maar u hebt hier gezegd dat als u geen

Van Rompuy

29 miljard frank hebt, u niet zult kunnen zorgen voor het integraal waterbeleid, dat u geen bos en natuur zult kunnen aankopen, dat u de varkensstapel niet zult kunnen afbouwen, dat u niet aan afvalpreventie zult kunnen doen. U hebt gezegd dat u zonder die middelen uw beleid niet zult kunnen waarmaken.

Mijnheer Sannen, u zult hetzelfde ervaren als in het dossier van de zonevreemde woningen waar u een groot stuk van uw standpunt hebt moeten prijsgeven. Het is natuurlijk gemakkelijk, zoals minister Dua gisteren, om te zeggen dat de Isvagoven dicht moet. Het kost wel 4 tot 5 miljard frank, u vraagt er 1 miljard frank voor en u doet er anderen voor betalen. Zo kan men gratis een beleid voeren. Dat ergert me mateloos. Sommigen zeggen dat de CVP moeilijk standpunten kan innemen in de oppositie. Dat is niet waar. Als ik de keuze heb tussen het afschaffen van het kijk- en luistergeld en investeren in onderwijs, welzijn, cultuur en mobiliteit, dan weet ik wat ik moet kiezen. Uw regering, mijnheer de minister-president zal in de komende jaren voor die keuze staan.

Mijnheer Sannen, u hebt gekozen om te besturen met de liberalen en niet met ons. Onze partij vindt het sociale kapitaal in een samenleving belangrijk. Wij staan aan de kant van de sociale netwerken, opvang van zwakken en zieken, opleiding, vorming. Wij vinden dat niet alles kan en mag. In het vakblad 'De Huisarts' heb ik een artikel gelezen met de titel 'Gezondheidsbeleid bestaat niet'.

De Volksunie is kapot gegaan aan Lambermont. Mevrouw Dua, u bent de beste minister van Leefmilieu sinds de heer De Batselier, maar u hebt de middelen niet om uw politiek te realiseren. Ik hoor de laatste dagen dat de CVP op sterven na dood is. In Vlaanderen zal er de komende jaren een partij nodig zijn die op sociaal vlak, op vlak van onderwijs en investeringen echte keuzes maakt in functie van de mensen en niet meedrijft op de conjunctuur van de media en op de economische conjunctuur. We zullen er staan de volgende jaren. Deze regering heeft de afgelopen twee jaar niets gedaan, ze heeft alleen veel geld uitgegeven.

De heer Quaden heeft gisteren op een persconferentie gezegd dat het ongelooflijk is dat de regering een reële uitgavenstijging van 4,5 percent heeft. Dat is dubbel zoveel als het BNP. Het is nog nooit gebeurd in de geschiedenis van België dat een overheid 4,5 percent in één jaar heeft uitgegeven. In het Vlaams Parlement zijn er bijna geen

nieuwe decreten goedgekeurd, er is niets fundamenteel hervormd. De echte problemen van Vlaanderen worden niet opgelost en de CVP zal dat in de volgende jaren aan de kaak blijven stellen. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Ik voel me aangesproken als VU'er, mijnheer Van Rompuy, omdat u opmerkingen maakt over wat een alliantie is geweest.

Iedereen, en zeker mevrouw Demeester, weet dat ik tijdens de vorige legislatuur vier jaar lang heb gewezen op het belang van de kennismaatschappij. Toen al voerde ik bijna heroïsche discussies over de nood aan minstens 50 miljard frank extra voor het onderwijs ter voorbereiding van de kennismaatschappij. Het antwoord luidde steeds : njet. Het stemt me heel gelukkig dat nu wel wordt generaliseerd wat we altijd hebben gevraagd. Wat meer is : de CVP begint me eindelijk te steunen op dit vlak.

Mijnheer Van Rompuy, ik heb uw eindoproep goed gehoord. Er is nog plaats bij ons om uw objectieven in te vullen. (*Gelach*)

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, u hebt gezegd dat we mochten inpikken op de uiteenzetting van de heer Van Rompuy. Ik doe dat dan ook. Hij wees er zelf reeds op dat ten tijde van de regeringsverklaring 20 miljard frank aan beleidsruimte was voorzien. Die ruimte is gegroeid tot 60 miljard frank. Ik veronderstel dat iedereen dit positief vindt. De forse groei aan investeringen in het onderwijs is gebeurd ten gevolge van de vele echte tekorten qua mankracht en qua werkingsmiddelen in alle onderwijsnetten. De onderwijsnetten vragen een oplossing. Wij bieden die nu. In de commissie voor Onderwijs werd er heel hard aan gewerkt en de regering heeft het belang ervan ingezien. Alle onderwijsnetten zijn nu zeer tevreden.

Mijnheer Van Rompuy, u doet de hele tijd alsof we geen goed werk hebben geleverd. Ik vraag u dan ook heel duidelijk : heeft de regering op dit punt goed werk geleverd of niet ? Als u meent van niet, moet u dat maar gaan uitleggen aan de verschillende onderwijsnetten.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijn betoog zal in contrast staan met dat van de heer Van Rompuy. Ik zal in elk geval een andere toon aanslaan en minder luid spreken, en ik ben van plan om duidelijkheid te creëren.

Mijnheer de minister-president, ik wil u laten weten wat de VLD-fractie denkt over drie aspecten : over de begrotingscontrole, over wat voorbij is en over de signalen die de VLD-fractie wil geven voor het toekomstige begrotingsbeleid.

Over de begrotingsaanpassing vinden we, in tegenstelling tot mevrouw Demeester, dat moet worden benadrukt, dat het grootste deel van de 10 miljard frank voor de aanpassing naar mobiliteit gaat. Een groot stuk van het financieringsfonds, waar mevrouw Demeester tegen was gekant, wordt dus aangewend voor aspecten van mobiliteit. Ik vind dat heel belangrijk. In het verleden werd de begrotingsaan groei immers te veel besteed aan de gemeenschappen ten nadele van de gewesten. We appreciëren en steunen deze controle dan ook.

Mijnheer de minister-president, ik wil even terugblikken op de twee voorbije jaren. Ik las dat paarsgeelgroen in een ontspannen sfeer haar tweede verjaardag heeft gevierd. Onze fractie sluit ons daarbij aan en stuurt u onze welgemeende felicitaties met deze verjaardag. Een gelukkige verjaardag en nog vele jaren met paarsgeelgroen ! (*Rumoer bij de CVP*)

Deze regering scoort hoge waarderingscijfers bij de bevolking. Onlangs werd dit bevestigd in opiniepeilingen en onderzoeken. De oppositie scoort heel wat minder goed, maar daarop zal ik niet ingaan. U krijgt ook van de VLD-fractie hoge waarderingscijfers omdat u een aantal initiatieven genomen hebt die voor het grote publiek niet echt merkbaar zijn, maar die structureel erg belangrijk zijn. Ik denk onder meer aan de gemeentelijke samenwerkingsverbanden, de bestuurlijke hervorming, het kerntakendebat en de administratieve vereenvoudiging. Op halflange en lange termijn betekenen ze een ommekeer in het beleid en zullen ze voor de burger uiteindelijk een verbetering inhouden.

De heer Van Rompuy verwijt ons dat we te veel geld uitgeven. Ik wil daar enkel op zeggen dat er een batig saldo is van 25 miljard frank. Dat is 15 miljard frank meer dan geraamd. Het CVP-doemdenken is bijgevolg intellectueel oneerlijk.

Ik wil het nu hebben over de signalen die de VLD-fractie wil geven voor de volgende begrotingson-

derhandelingen. We staan aan de vooravond van de goedkeuring van het Lambermontakkoord, wat een scharniermoment is. Onze fractie vindt dat een eerbaar politiek akkoord. Ik heb tijdens mijn politieke loopbaan geleerd dat de weg van de geleidelijkheid de juiste weg is. Het Lambermontakkoord beantwoordt daaraan. Het akkoord vormt ook de aanleiding om voor de eerste maal in de geschiedenis van de Vlaamse Raad en het Vlaams Parlement een debat te houden over fiscaliteit en over belastingverlaging.

Ik herinner me mijn campagne van 1981 nog – precies 20 jaar geleden – toen ik me voor het eerst kandidaat stelde voor het parlement. De Volksunie had toen een slogan : ‘Meer Vlaanderen = minder belastingen’. De heren Vandenbroeke en Van Varenbergh kunnen dat getuigen. Mijn affiches ‘Denys is wijs’ werden overplakt met hun slogan. Ik beken dat ik het eens was met die slogan. Ik stel echter vast dat we pas twintig jaar later dit debat in dit parlement voeren. Nochtans gebeurde begin de jaren tachtig de concretisering van drie opeenvolgende stappen in de staatsvorming. Nu krijgen we voor het eerst de kans om dit debat te voeren en ik wil de minister-president daarvoor danken namens de VLD-fractie.

De voorzitter : Mevrouw Demeester heeft het woord.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Mijnheer Denys, wat was volgens u dan de discussie over de verlaging van de successierechten ? Was dat geen debat over fiscale autonomie ?

De heer André Denys : Dat was geen debat over het spanningsveld tussen minder belastingen en meer uitgaven. Een keer hebt u gesuggereerd dit debat te voeren en dat was naar aanleiding van de begroting 1998. U zei dat we met die begroting voor de eerste keer een overschot zouden genereren en dat we moesten kiezen tussen minder belastingen, schuldafbouw en meer uitgaven. U hebt dat debat aangekondigd, maar de regering heeft u niet gevolgd. Toen had men het debat de eerste keer moeten voeren. Na 20 jaar autonomie zullen wij nu mede dankzij het Lambermontakkoord en dankzij de aanzet van de minister-president in Vlaanderen een debat krijgen over minder belastingen en meer autonomie.

Collega's, ik wil wat meer aandacht besteden aan het voorstel van de minister-president en ik zal dat op twee niveaus doen. Ik zal eerst praten over de omvang van het bedrag en dan over de inhoud van het voorstel.

Denys

Mijnheer de minister-president, laat mij eerst iets zeggen over de 80 miljard frank belastingverlaging die u voorstelt. Gisteren las ik naar aanleiding van een persconferentie van de Agalev-ministers, dat de omvang van dat bedrag wordt betwist. Men verwijst daarbij naar de afspraak over de belastingverlaging in de context van de beleidsruimte die men heeft gemaakt bij het begin van de regeringsvorming.

Collega's, in die afspraak zei men dat er een beleidsruimte van 165 miljard frank was en dat daarop een lastenverlaging van 50 miljard frank zou komen. Dat is ongeveer 30 procent. De minister-president heeft nu gezegd dat we beschikken over een beleidsruimte van 270 tot 280 miljard frank, als het Lambermontakkoord wordt goedgekeurd. Als we die 30 procent in acht nemen, beschikken we verhoudingsgewijs echter over 80 tot 90 procent ruimte voor belastingverlaging. Als we de geest van de manier waarop de beleidsruimte werd verdeeld toen de regeringsvorming aan de gang was, projecteren op de beleidsruimte van vandaag, namelijk 270 tot 280 miljard frank, dan kan en moet volgens ons in 80 tot 90 miljard frank belastingverlaging worden voorzien.

Collega's, wat is er oneerbaar aan het voorstel om pro rata de afspraken die zijn gemaakt over de lastenverlaging te honoreren? Wat is daar oneerbaar aan? Ik herinner u aan de vijf grote maatschappelijke waarden van het paars-groene project: meer duurzaamheid in de economische groei, meer beloning voor werkende mensen, grotere kwaliteit van ieders leven en ieders leefomgeving, meer sociale ondersteuning en waarborgen voor de zwakkeren en ten slotte meer aandacht voor onderwijs en technologische innovatie.

Collega's, ik wil zeer duidelijk zijn. Belastingen liggen zeer gevoelig voor de VLD. De VLD is echter geen éénthemapartij, maar een grote volkspartij. Voor ons zijn die maatschappelijke waarden allemaal even belangrijk. Wij vinden ook dat ze evenwichtig moeten worden beklemtoond.

Collega's, als ik de berekeningen van bij het begin van deze legislatuur bekijk, namelijk de begroting-1999, en het evenwicht tussen de vijf maatschappelijke waarden bestudeer, dan stel ik vast dat wat Agalev gisteren op de persconferentie zei, gefronste wenkbrauwen tot gevolg heeft. Mijnheer Sannen, als we spreken over de begroting-1999 en de begroting-2000 voor de departementen Milieu en Welzijn, stel ik vast dat dat de beleidskredieten van

Milieu stegen van 24,8 miljard frank tot 30,4 miljard in de begroting 2001. Dat staat gelijk met een stijging van 23 procent op 2 jaar. De beleidskredieten voor Welzijn en Volksgezondheid stegen van 60,9 miljard frank tot 77,1 miljard frank. Dat staat gelijk met een stijging van 27 procent.

Collega's, dit is veel meer dan de gemiddelde stijging van de uitgaven van de globale begroting. Mijnheer Sannen, ik heb er geen bezwaar tegen dat Agalev het debat openlijk aangaat, maar dat moet gebeuren met faire argumenten. Ik stel vast dat dit niet gebeurt. Ik heb me enorm gestoord aan wat minister Vogels gisteren in TerZake zei, namelijk dat het een keuze zou worden tussen het plaatsen van de gehandicapten en een lastenverlaging voor mensen die het eigenlijk niet nodig hebben. Dat stoorde mij enorm, ik vind dat onwaardig voor een minister. Ik noem dat cafépolitiek. Als er in de voorbije jaren zo'n stijging was voor het departement Welzijn, en men krijgt dat probleem van 250 miljoen frank niet opgelost, dan heeft minister Vogels de verkeerde prioriteiten gelegd. We vinden dat minister Vogels een oneerlijke vergelijking maakt. De VLD is een partij die rekening houdt met de vijf grote maatschappelijke waarden, maar dan wel op een evenwichtige manier. Het debat moet op een eerlijke manier worden gevoerd.

Ik zou ook nog iets willen zeggen over de aard van de belastingsvoorstellen zelf. Zoals ik al zei, heeft de lastenverlaging voor ons een dubbele doelstelling. Aan de ene kant moeten de mensen die werken meer beloond worden, aan de andere kant moet de lastenverlaging ook voor een gedeelte 'flankerend beleid' zijn, zoals men dat in Nederland zo mooi uitdrukt. Belastingen moeten sturend zijn: men moet een beleid kunnen voeren met een belastingverlaging. In het voorstel van de minister-president gaat het grootste deel van het geld naar het kijk- en luistergeld. Gespreid over drie begrotingsjaren, 2002, 2003 en 2004, wordt hiervoor 55 miljard frank van de 80 miljard frank gebruikt.

Ik verheer niet dat het kijk- en luistergeld voor mij niet de hoogste prioriteit had, omdat dat – laten we eerlijk zijn – niet sturend was en niet selectief. Ik vreesde dat het afschaffen van het kijk- en luistergeld de middelen voor lastenverlaging volledig zou opsouperen. Het standpunt van de VLD-fractie hierover is zeer duidelijk. Als men zich baseert op een beleidsruimte van 165 miljard frank, wat inhoudt dat men slechts een beleidsruimte van 50 miljard frank overhoudt voor belastingverlaging, is de VLD geen voorstander van het afschaffen van het kijk- en luistergeld. Als we echter praten over een totale beleidsruimte van 270 of 280 miljard

Denys

frank, en er voor lastenverlaging 80 tot 90 miljard beschikbaar is, kan de afschaffing van het kijk- en luistergeld voor ons wel. We geven ook toe dat het hier om een voorbijgestreefde belastingvorm gaat. We hebben ook begrip voor de nieuwe opdrachten voor de VRT in verband met nieuwe technologie.

We willen echter nog iets anders duidelijk afspreken. Naast het afschaffen van het kijk- en luistergeld bestaat er nog ruimte voor andere belastingverlagingen, belastingverlagingen die het bouwen stimuleren, de mobiliteit verbeteren, de stadsvlucht ontraden en de Vlaamse werkkraft belonen.

De heer Eric Van Rompuy : Betekent dit dat de VLD-fractie de afcentiemen laat vallen ? Het grote voordeel van het Lambermontakkoord was dat dit akkoord de mogelijkheid bood om een eigen fiscaal beleid te voeren, zeker op het vlak van de personenbelasting. Dit werd voorgesteld als het bestrijden van de werkloosheidsval en dergelijke. Zal er in deze legislatuur geen nieuw voorstel voor afcentiemen meer volgen ? Er werd een heel mechanisme opgezet op federaal niveau, en ook bij de discussies over Lambermont ging het over de marges die konden worden gebruikt door de gewesten en tot 6,75 percent zouden gaan.

Zegt de VLD nu dus dat ze in deze legislatuur geen gebruik zal maken van de formule van de afcentiemen ? U zegt zelf dat het afschaffen van het kijk- en luistergeld bijna 60 miljard frank zal kosten voor 3 jaar. Er wordt ook al 10 miljard frank gebruikt voor de huidige afcentiemen. Ik kan me moeilijk voorstellen dat er dan nog ruimte is voor afcentiemen. Dit betekent dat de VLD afziet van afcentiemen en de marges niet zal gebruiken in de personenbelasting. Nochtans werd dat hier voorgesteld als dé fiscale autonomie waar we als Vlaming moesten achterstaan, want dit was de vlag die alles moest verantwoorden.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer Van Rompuy, ik zal duidelijk zijn. Het instrument van de personenbelasting moet ook worden gebruikt voor de belastingverlaging. Ik wil alles wel in de juiste context plaatsen. Over het kijk- en luistergeld is er een akkoord. De registratierechten zullen worden teruggebracht van 12 tot 10 percent. Daarenboven wordt het bedrag bij een volgende aankoop in rekening gebracht. Dat is interessant omdat dit het wonen dichtbij het werk stimuleert. Het gelijkschalen van de schenkingsrechten met de successie-

rechten is een zeer goede maatregel. De voorheffing in de stedelijke gebieden wordt verlaagd om de stadsvlucht tegen te gaan. De openingstaks voor cafés wordt afgeschaft en pro rata weggevoerd voor de cafés die dit bedrag in het verleden hebben betaald. Ook dat is een zeer goede maatregel die zal helpen om de verzuring in de maatschappij tegen te gaan. *(Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy)*

U kunt daarmee lachen. U gaat daar misschien niet naartoe, ik wel. Ik kom daar mensen tegen. Het is een sociale ontmoetingsplaats. De maatregel is niet alleen interessant voor de horeca. Ze heeft ook een – dikwijls onderschatte – sociaal-maatschappelijke meerwaarde.

De voorzitter : De heer De Reuse heeft het woord.

De heer Herman De Reuse : Mijnheer Denys, u wilt duidelijk zijn. U moet echter ook correct zijn. U stelt dat de VLD niet akkoord zou gaan met de afschaffing van het kijk- en luistergeld als de beleidsruimte maar 165 miljard frank zou bedragen. De marge is echter volgens u 280 miljard frank. 60 miljard frank daarvan zou gaan naar de afschaffing van het kijk- en luistergeld.

Dat is niet correct. Dat bedrag van 60 miljard frank is uitgesmeerd over 3 jaar. De beleidsruimte gaat over 5 jaar. Men heeft in die periode een zeer hoge economische groei ingecalculiseerd. We weten nu echter dat we die niet zullen kunnen aanhouden. Na 2005 zal die taks natuurlijk niet opnieuw worden ingevoerd. De impact ervan is dus relatief veel hoger.

U zegt dat als men die 60 miljard frank vergelijkt met de totale ruimte van 280 miljard frank, u de maatregel aanvaardbaar vindt. U maakt echter geen correcte vergelijking. De percentuele benadering is anders. Als u die hanteert, staat u dan nog achter de maatregel ?

De heer André Denys : Mijnheer De Reuse, het antwoord is niet moeilijk. U weet ook dat een lastenverlaging de groei stimuleert.

De heer Herman De Reuse : U hebt daarnet gezegd dat dit niet het geval is.

De heer André Denys : Als de beleidsruimte 165 miljard zou bedragen, zouden we geen vragende partij zijn voor de afschaffing van die belasting. De marge is echter 270 à 280 miljard frank. Dit betekent dat er boven de 55 miljard frank voor de volgende 3 jaar nog ruimte is voor 20 à 30 miljard

Denys

frank bijkomende lastenverlaging. De minister-president heeft daarover een voorstel gedaan. Ik zeg hem wat de VLD-fractie daarvan vindt.

Mijnheer De Reuse, u beseft zeer goed dat de lastenverlaging de groei stimuleert.

De heer Herman De Reuse : U hebt net het tegenovergestelde gezegd. U zei dat er geen enkel sturend karakter was door de afschaffing van het kijk- en luistergeld. Ik ben het daarmee eens. Nu zegt u dat daar een economische stimulans van uitgaat. Dat is natuurlijk niet het geval. U hebt dat daarnet trouwens zelf gezegd.

De heer André Denys : Dat is niet waar. Er is een effect op de koopkracht. Het is bovendien sociaal want het gaat over centen en niet over procenten. De afschaffing van deze taks genereert dus ook inkomsten. Ik zeg u zeer duidelijk wat de keuzes zijn. Ik geef ze bovendien in volgorde.

Mijnheer Van Rompuy, u vroeg me wat er zal gebeuren met de personenbelasting. Dit is het interessantste deel van mijn uiteenzetting. *(Opmerking van de heer Francis Vermeiren)*

Minister-president Dewael stelde voor om te werken met een uitgavennorm. Door de financieringswetten zijn we bevoordeeld wat middelen betreft. Onze mogelijkheden om uit te geven zijn royaal. De VLD-fractie steunt het idee om een uitgavennorm vast te leggen en het overschot terug te geven aan de bevolking door middel van een belastingverlaging. Op die manier zijn de resultaten van een goed bestuur direct merkbaar. De oude slogan van de Volksunie 'Meer Vlaanderen, minder belastingen' wordt hierdoor in de praktijk gebracht. De VLD-fractie wil het overschot teruggeven via de personenbelasting.

De voorzitter : Mevrouw Demeester heeft het woord.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Mijnheer Denys, u stelt een uitgavennorm voor, en op basis van die uitgavennorm zal worden bepaald of de afcantiemen al dan niet worden behouden. Begrijp ik dat goed ?

De heer André Denys : Als we beter presteren dan de uitgavennorm, moet het overschot worden teruggegeven aan de belastingbetaler. Om het overschot terug te geven, willen we de personenbelasting gebruiken. Afcantiemen zijn een andere moge-

lijkheid. We verkiezen evenwel de personenbelasting.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Dat wil dus zeggen dat op het einde van het jaar het overschot van het Investeringsfonds zal worden terugbetaald aan de belastingplichtigen ?

De heer André Denys : Nee, want het Investeringsfonds houdt geen verband met de uitgavennorm. Het Investeringsfonds heeft te maken met de verschillen tussen de beleidskredieten en de betalingskredieten. Nu gaat het om de uitgavennorm. Overschotten daarop moeten via de personenbelasting terugvloeien naar de belastingbetaler. *(Opmerking van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer)*

We zijn het helemaal eens met het voorstel van minister-president Dewael, en zien met grote belangstelling uit naar de besprekingen hierover. Mijnheer de minister-president, u hebt onze volledige steun. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord. *(Opmerking van de heer Francis Vermeiren)*

De heer Filip Dewinter *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, blijkbaar is het beter dat men zich niet inschrijft als spreker en gewoon alle mogelijke bedenkingen ventileert tijdens interrupties. De toekomst zal uitwijzen of dat een betere formule is dan deze die we nu gebruiken. Ik wens de leiders van de kleinere fracties veel geluk met hun pogingen om nog gehoor te vinden voor hun betoog.

Mijnheer Van Rompuy, volgens mij voert u een verkeerd debat. De meerderheid rolt ruziënd over straat voor wat meer geld voor de prioriteiten van deze of gene partij. *(Opmerking van de heer Francis Vermeiren)*

We hebben gisteren en vandaag kunnen vaststellen dat u wel degelijk ruziënd over straat rolt. Minister Vogels en de heer Geysels hebben gisteren op tv en vandaag in de kranten de belastingplannen van minister-president Dewael hard aangevallen en duidelijk gemaakt dat ze heel andere prioriteiten hebben. We mogen dat dus niet 'ruziënd over straat rollen' noemen, het maakt deel uit van de publieke-debatcultuur van paars-groen. Ik heb het ooit anders geweten : toen u in de oppositie zat. Andere tijden, andere zeden. Hoedanook u voert een verkeerd debat. Het is uiteraard aangenaam om tijdens een economisch gunstige conjunctuur snoepjes uit te delen. Meer dan electorale gadgets zijn het echter niet. Het zijn snoepjes voor de burger.

Dewinter

Uiteindelijk is het niet meer dan gepruts in de marge. Mijnheer Vermeiren, u zegt dat wij tegen het afschaffen van het kijk- en luistergeld zijn, dat wij tegen het verlagen van het registratierecht bij verkoop van onroerend goed zijn, dat wij tegen het verlagen van de erfenisrechten zijn. Integendeel, ik vind het nuttig en wenselijk dat dit gebeurt. Hebben deze maatregelen evenwel een beleidssturend effect? De heer Denys heeft ruiterlijk moeten toegeven dat dit niet zo is. De vondst van het laatste moment is dat deze voorstellen een verhoging van de koopkracht tot gevolg hebben. Dat is uiteraard het geval. Hetgeen men minder aan de burger vraagt, verhoogt zijn koopkracht. Het is de *deus ex machina* die men bij gebrek aan andere argumenten altijd uit de hoge hoed tovert. Het is het enige witte konijn waarover men nog beschikt. Welk effect hebben deze maatregelen? Het effect is zeer marginaal. Ik zeg niet dat deze belastingen niet moeten worden afgeschaft. Men schaft terecht het kijk- en luistergeld af. We hebben hier jaren geleden al gelijkaardige voorstellen over ingediend.

U draait de bevolking echter een rad voor de ogen. U spreidt een mistgordijn en deelt electorale gadgets uit, maar aan de personen- of de vennootschapsbelasting – nochtans eisen van uw partij uit de vorige legislatuur – wordt niet geraakt. Er wordt niet meer over gesproken. Over de echte beleidssturende instrumenten die Vlaanderen nodig heeft om het beleid op economisch en sociaal vlak te kunnen bepalen en eigen accenten te leggen die noodzakelijk zijn om het welzijn en de welvaart van de Vlaming te stimuleren, hebt u niets meer te zeggen.

Mist spuiten en cadeaus uitdelen doet u alleen maar om uw eigen machteloosheid op politiek vlak te verbergen. U zal na Lambermont niet veel meer te vertellen hebben dan vandaag het geval is. Al uw beloftes, mijnheer de minister-president, en de sinterklaaspolitiek die u enkele weken lang in de praktijk brengt, zijn alleen maar mogelijk als Lambermont wordt goedgekeurd. Hierop moeten we nog even wachten, al zijn alle 'machinaties' in werking gebracht om dit te doen slagen.

De timing van uw voorstellen is nochtans perfect. Op het moment dat heel Vlaanderen Lambermont als een zoveelste geldstroom van Vlaanderen naar Wallonië beschouwt, komt u met allerlei belastingverminderingen aandraven. Het is als het zilverpapier en de kralen die men vroeger naar Afrika meenam in de hoop de bevolking onder het mom van ontwikkelingshulp te sussen. U doet ongeveer

hetzelfde in Vlaanderen. U deelt kralen en zilverpapier uit in de hoop dat de bevolking niet ziet dat er op essentiële punten niets verandert. De miljardenstroom van Vlaanderen naar Wallonië verandert niet, er komt geen splitsing van de sociale zekerheid. We zullen niets te zeggen hebben over personen- en vennootschapsbelastingen. Lambermont zal bijna geen extra bevoegdheden of fiscale autonomie voor Vlaanderen genereren. U bent de missionaris met de kralen en het zilverpapier, meer niet.

De herfinanciering van de Franse Gemeenschap en bijkomend Vlaams geld voor het Franstalig onderwijs: dat is de essentie van de huidige politiek. Het enige wat u doet is een rookgordijn creëren om de Vlamingen een andere indruk te geven. U wilt immers een soort accentverschuiving bereiken in de perceptie die de Vlamingen hebben van het politieke gebeuren van nu. U weet immers heel goed dat die Vlaamse publieke opinie die geldstroom van Vlaanderen naar Wallonië helemaal niet meer pikt, net zoals u dat ook niet meer deed toen u in de oppositie zat. Alles wat u nu doet, dient om die terrechte indruk die nu bestaat bij de Vlamingen te verdoezelen. Het is een klassieke strategie van paars-groen en ook van uw regering. Verhofstadt is daarin de meester- en u de leerling-tovenaar. De perceptie, zoals het door de heer Slangen en consorten wordt gepredikt is belangrijker dan de feiten. Er wordt een virtuele realiteit gecreëerd door de media, die daar graag en gretig op inspelen en daarin uw handlangers zijn.

De feiten zijn echter dat de miljardenstroom van Vlaanderen naar Wallonië blijft bestaan. Het gaat niet om enkele tientallen miljarden per jaar, maar wel om honderden miljarden. Wat zouden we daar niet mee kunnen doen voor Vlaanderen en de Vlamingen! Welke belastingverlagingen zou u daar niet mee kunnen realiseren! (Mijnheer de minister-president, u bent nu bezig het conflict met Agalev uit te praten. Dat is natuurlijk ook nodig en wellicht belangrijker dan naar de oppositie te luisteren, en zeker naar het Vlaams Blok.) U zou als liberale minister-president van Vlaanderen een belastingparadijs kunnen creëren indien u aan die geldstroom een einde zou maken. Dat is wel wat meer dan de kralen en het zilverpapier dat u nu uitdeelt.

De miljardenstroom naar Wallonië gaat verder. Met Lambermont neemt hij zelfs nog toe. Voor elke frank voor Vlaanderen moeten we bijna twee maal zoveel geld overhevelen naar Wallonië. Op termijn, tegen 2010 en 2015, zal dit zelfs nog toenemen. Het Lambermontgeld moet dienen om uw fis-

Dewinter

cale voorstellen uit te voeren. Maar u zegt er niet bij dat het uiteindelijk om Vlaams geld gaat, dat in normale omstandigheden sowieso zou moeten toekomen aan Vlaanderen. Nu wordt het voorgesteld alsof we een soort eeuwige dankbaarheid tentoon moeten spreiden tegenover uw federale collega, premier Verhofstadt, en zijn paars-groene regering. Vlaanderen krijgt immers extra geld van het federale niveau. We weten echter dat dit in de praktijk helemaal niet klopt, wel integendeel. De financiële verdeelsleutel tussen Vlaanderen en Wallonië wordt inderdaad iets minder negatief dan dit het geval was in het verleden. Men is dus blij. Men juicht en kraait victorie. Blijkbaar is de paars-groene kinderhand heel snel gevuld.

Men wil de Vlamingen nu sussen en tevreden stellen met het uitdelen van een paar fiscale cadeaus. Maar men draait de mensen een rad voor de ogen. Die voorstellen van u zijn een zoenoffer. Ze zijn niets meer dan een glijmiddel om het Lambermontakkoord aanvaardbaar te maken voor de publieke opinie en om het politiek verkocht te krijgen. Laten we eerlijk zijn : heel uw fiscale plan van belastinghervormingen is een ordinaire chantagepoging om de tegenstanders van het Lambermontakkoord over de meet te halen. Als het niet lukt met rationele argumenten, dan misschien wel met centen. Dat is zo ongeveer uw tactiek. Wie kan immers tegen de afschaffing van het kijk- en luistergeld zijn ? Wie is er nu tegen de verlaging van de registratierechten bij de verkoop van huizen ? Wie is er tegen de verlaging van de schenkingsrechten ? Niemand.

Een aantal Vlaams-nationale leden van de VU-fractie in de Kamer, waaronder de heer Bourgeois, wordt dus het mes op de keel gezet. Men moet het Lambermontakkoord goedkeuren. Zo niet blijft het kijk- en luistergeld behouden. Dat is de tactiek die gevolgd wordt.

Voor zoiets heb ik maar één woord. Het gaat hier gewoonweg om chantage. Mijnheer de minister-president, u moet toegeven dat het een intellectueel oneerlijke redenering is. In de virtuele wereld van pers en media, die de politieke agenda bepalen, ligt daar echter niemand wakker van. Ik roep in elk geval nogmaals de eerlijke Vlaams-nationalisten in de VU-fractie op om niet te bezwijken voor de sirenenzang van minister-president Dewael en anderen. Ik vraag dan ook aan mensen zoals de heer Bourgeois en zijn medestanders om consequent te blijven.

Degenen binnen de Volksunie die het standpunt van de heer Bourgeois inzake Lambermont delen, kunnen vandaag ook hier in het Vlaams Parlement een signaal geven. Mijnheer Vandenbroeke, ik roep u op om dat te doen. Men kan dit doen door de begrotingsaanpassing niet goed te keuren. Op die manier kan men aan minister-president Dewael duidelijk maken dat men de chantagepogingen ten aanzien van de groep-Bourgeois niet slikt. Dat zou een duidelijk politiek signaal zijn van de Vlaams-nationalisten binnen de VU-fractie.

Daarom roep ik hen op om dit signaal – zij het dan misschien louter van symbolische waarde – vandaag in dit Vlaams Parlement samen met ons te geven. De bevolking moet immers weten dat door het ruggengraatloze gedrag van de Vlaamse partijen binnen paars-groen, en zeker van de VLD, we uiteindelijk slechts over een minimale Vlaamse belastingvermindering zullen kunnen beschikken.

Mijnheer de minister-president, een maximale houding, onder meer gebaseerd op de vijf voorstellen in de resolutie van het Vlaams Parlement, had ervoor kunnen zorgen dat de situatie er nu helemaal anders zou zijn. U zou dan niet moeten ruziemaken met uw groene coalitiepartner, en binnenkort doet u dat misschien ook met uw rode coalitiepartner, over wat nu uiteindelijk zal worden gerealiseerd. U zou dan meer dan voldoende ruimte gehad hebben om Vlaanderen een echt fundamentele belastinghervorming te bezorgen op het gebied van personenbelasting en vennootschapsbelasting. Daarover gaat het immers. Daar zitten de hefbomen om meer welvaart en meer welzijn te creëren in Vlaanderen. Dat komt er niet met het kijk- en luistergeld.

Mijnheer Denys, u stelt dat men de verzuring kan bestrijden door het afschaffen van de openingstakken van de cafés. Dat is toch wel een grap die 50 frank verdient in de moppenrubriek van 't Pallieterke. In de strijd tegen de verzuring, dus tegen ons, is blijkbaar alles geoorloofd. Maar er mag al eens gelachen worden, zelfs in het Vlaams Parlement.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Het lijkt misschien lachwekkend, maar mijns inziens is het dat zeker niet. Het aantal cafés gaat enorm achteruit. Als men daartegen geen maatregelen neemt, is men verkeerd bezig. Ik ken bovendien ook geen enkel ander beroep waarvoor er zo een fiscale drempel ligt om met dat beroep te starten. Ik weet, ten slotte, zelf niet zo goed hoe de situatie in Antwerpen is,

Denys

maar in de kleine dorpen zijn cafés sociale ontmoetingsplaatsen waar mensen bij elkaar komen. Dat gaat in tegen de verzuring van de maatschappij. *(Opmerking van de heer Luk Van Nieuwenhuysen)*

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Ik sta verstomd. Zoveel politiek vernuft is mij niet toegemeten. Cafés zijn mij overigens niet helemaal onbekend. Het is immers noodzakelijk dat een politicus zich daar af en toe begeeft, al is het maar om te weten wat er leeft bij de gewone man. Dat men met een dergelijke maatregel de verzuring kan tegengaan, is echter een kronkelredenering die enkel bij paars-groen mogelijk is.

Mijnheer de minister-president, met uw belastingvoorstellen maakt u de Vlamingen blij met een dode mus. Behandel de parlementsleden en de gemiddelde Vlaming toch niet als idioten en naïevelingen. Zij weten ook wel wat er aan de hand is, en ze doorprikken heel snel die paars-groene ballon als façade zonder inhoud. De gemiddelde Vlaming weet ook wel hoe de vork in de steel zit en dat u een aantal fundamentele in het verleden gedane beloftes en voorstellen inslikt.

Ik citeer voormalig VLD-partijvoorzitter en huidig federaal premier Verhofstadt op het VLD-congres 'Meer Vlaanderen' van 14 februari 1998. Hij zei toen : 'Er zijn de ondoorzichtige transfers tussen noord en zuid die een hypotheek leggen op de ontwikkelingskansen van Vlaanderen. Daarom is er een nieuwe staatshervorming nodig, en de VLD zal die realiseren wanneer wij het voor het zeggen hebben. Nogmaals, wat wij daarbij op het oog hebben is dat het land van zijn communautaire koortsopstoten zou verlost geraken ; en dat kan wanneer België een echt federaal land wordt. In beginsel is dat nu al zo ; in de realiteit evenwel zijn we daar mijlenver vandaan. Zolang de deelgebieden niet zullen kunnen beschikken over een volledige inkomstenautonomie, zolang de bevoegdheidsverdeling tussen de deelgebieden en de federale overheid onduidelijk, onlogisch en derhalve incoherent blijft, zullen de spanningen blijven aanhouden, en zal er een roep zijn naar grotere zelfstandigheid.'

De heer Verhofstadt noemde drie krachtlijnen : 'Vooreerst het overhevelen naar de deelgebieden van alle sociaal-economische hefbomen.' Dat is wat anders dan het kijk- en luistergeld en de openingstaksen van de cafés. Concreet houdt dit volgens de heer Verhofstadt in 'de regionalisering van de ven-

nootschapsbelasting en van alle overheidsuitgaven die verband houden met de mobiliteit, alsmede de overheveling van de zogenaamde kostencompenserende socialezekerheidsuitgaven, gezondheidszorg, gezinsbijslagen, hulp aan bejaarden en gehandicapten, wat de deelgebieden moet toelaten hun eigen loonkostenbeleid te ontwikkelen.'

Dit citaat komt uit de toespraak van de heer Verhofstadt van 14 februari 1998 op het congres 'Meer Vlaanderen' van de Vlaamse Liberalen en Democraten. Ik zal het eens uitdelen aan alle parlementsleden. Het is goed dat we de liberalen af en toe eens herinneren aan alles wat ze ooit hebben uitgekraamd, aan wat ze aan Vlaanderen hebben beloofd. De Fransen zeggen 'Nos actes nous suivent.' Uw toespraken achtervolgen u ook.

De heer Verhofstadt gaat verder als volgt : 'Ten tweede verkrijgen de deelgebieden een volwaardige autonomie over de inkomsten die ze behoeven om hun uitgaven te dekken. Terwijl de financiering van zowel de federale overheid als de deelgebieden nu volkomen ondoorzichtig is, zouden beide niveaus elk apart hun materies toegewezen krijgen waarop ze belastingen of bijdragen kunnen innen. Ten derde moet er een doorzichtige en geloofwaardige solidariteit tussen de deelgebieden komen.' Tot daar het citaat van uw goeroe, federaal premier Verhofstadt.

U kunt er mee lachen, mijnheer de minister-president, maar u lacht met uw eigen premier. Dit is wat de heer Verhofstadt amper tweeënhalf jaar geleden heeft gezegd. We staan bijzonder ver van al die plannen en grote toekomstperspectieven van de VLD. We zitten nog bij de kralen en het zilverpapier van de afschaffing van het kijk- en luistergeld en de openingstaksen van de cafés. Dat laatste is alles wat er overblijft van de Vlaamse fiscale autonomie, van de grote economische, sociale en politieke hefbomen waar dit parlement en uw regering over kunnen beschikken. Dat is dus niets, peanuts, electorale gadgets.

Mijnheer de minister-president, dit moet de essentie zijn van ons debat, en niet wat we nu precies gaan doen met dat beetje meer geld dat ons door Lambermont en, gelukkig maar, door de gunstige economische conjunctuur wordt toebedeeld. Ook al is dat een belangrijk debat, het is er één van tweede orde.

We moeten op tafel durven slaan, zoals de VLD tot mijn grote verbazing twee jaar geleden, vanuit de oppositie, heeft gedaan. Ik zou willen dat de VLD van vandaag opnieuw de VLD van twee jaar gele-

Dewinter

den zou worden : een strijdende, actieve, radicaal Vlaamse partij die een aantal essentiële eisen durfde te verdedigen om de noodzakelijke autonomie van Vlaanderen te realiseren.

De huidige VLD is geen volkspartij, het is een platte ruggengraatloze partij geworden. De VLD is momenteel mossel noch vis. De VLD gehoorzaamt de SP. Het compromis rond het kijk- en luistergeld is de minister-president door minister Stevaert opgedrongen. Het is met andere woorden niet de minister-president die de agenda bepaalt. De VLD gehoorzaamt ook Agalev, een partij die nu weer in het paars-groene grootwarenhuis gaat shoppen om voor ongeveer 60 miljard frank voorstellen te lanceren.

Bevatten deze voorstellen enige coherentie ? Is er sprake van een duidelijke lijn of van een visie ? Bijlange niet. De regeringspartijen doen enkel electoraal interessant lijkende voorstellen. De VLD mag met wat belastingverminderingen goochelen. Dat komt altijd goed over. De SP heeft voor het kijk- en luistergeld en voor nog een paar andere zaken gekozen. Agalev zal misschien de Isvag-oven mogen sluiten en zal nog een paar voorstellen voor de welzijnssector mogen lanceren. Iedereen is gelukkig in deze ménage à trois, in dit huwelijk tussen blauw, groen en rood.

Een visie, een beleid, een structuur of een duidelijk toekomstplan vind ik in dit geheel niet terug. Ik heb dit wel teruggevonden in de toespraak die huidig premier Verhofstadt op het congres 'Meer Vlaanderen' heeft gegeven. Ik heb dit ook teruggevonden in de toespraken die de minister-president op een aantal andere VLD-congressen heeft gegeven. Zoals u ziet, houdt de VLD veel congressen. *(Opmerkingen)*

Aangezien men zo de media haalt, zijn congressen uiteraard interessant. Ze zijn echter ook gevaarlijk. Alles wat daar wordt gezegd, wordt namelijk goedgekeurd. Al die toespraken zijn voor de eeuwigheid geboekstaafd en zullen de VLD de komende jaren blijven achtervolgen.

In 1998 was ik het eens met de huidige minister-president toen hij stelde dat : 'Vlaanderen zorgt voor 60 percent van het BNP, voor 60 percent van de particuliere tewerkstelling, voor 62,5 percent van de omzet, voor 68 percent van de uitvoer en voor 59 percent van de investeringen. Wij betalen in Vlaanderen 61,6 percent van de personeelsbelastingen. Hoe lang kunnen we nog aanvaarden dat de

economische ontwikkeling van 6 miljoen Vlamingen wordt afgeremd door Waalse beleidsverantwoordelijken ? Vlaanderen kan beter op het vlak van de economie en de werkgelegenheid, tenminste als we de economische hefboomen voor een eigen Vlaams economisch beleid in Vlaamse handen zouden krijgen, als we zelf zouden kunnen beslissen hoeveel belastingen we innen en wat we met die middelen aanvagen, als we zelf zouden kunnen beslissen over het verlagen van de loonlasten en als we niet langer afhankelijk zouden zijn van een onwillige PS in Wallonië, die er alleen op uit is haar macht te bestendigen in een systeem waarvoor de Vlaamse belastingbetalers moeten opdraaien.'

De minister-president van 2001 is absoluut de heer Dewael van 1998 niet meer. De heer Dewael van 1998 was iemand die het terechte Vlaamse pleidooi voor meer Vlaamse autonomie heeft misbruikt om op de stoel van minister-president terecht te komen. Andere intenties had de heer Dewael toen niet. De heer Dewael heeft toen gelogen en bedreven om later minister-president te kunnen worden.

Na twee jaar paars-groene coalitie stellen we vast dat de minister-president al zijn vroegere beloftes heeft verloochend en dat hij alle bruggen achter zich heeft verbrand.

Het is maar te hopen dat de kiezer – de gemiddelde Vlaming – deze paars-groene ballon snel zal doorprikken, en door de mediafaçade heen het ware paars-groene gezicht te zien krijgt : een opportunistisch gezicht, een gezicht dat er enkel op uit is aan de macht te blijven en dit ten koste van alles. Deze paars-groene coalitie draait de kiezer een rad voor de ogen.

Wij zullen deze begrotingsaanpassing in ieder geval niet goedkeuren en hopen daarmee een duidelijk signaal te geven. Ik roep de Vlaams-nationalisten uit de Volksunie nogmaals op ons voorbeeld te volgen. *(Applaus bij het VB)*

De voorzitter : De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, het is eigenlijk verbazingwekkend dat een begrotingscontrole aanleiding kan geven tot een discours zoals we deze morgen konden meemaken. Het lijkt wel alsof de minister-president zijn regeringsverklaring gisteren had voorgelezen en dat we daar vandaag op reageren.

Suykens

Eigenlijk doen we hier vandaag niets anders dan het controleren van een begroting die tien maanden geleden werd opgemaakt. Mijns inziens moeten we het daarbij houden. Een begrotingscontrole tien maanden na de opmaak ervan moet niets meer en niets minder zijn dan het nagaan of de toen vooropgestelde ramingen vandaag nog steeds gelden en of ze nog steeds met de werkelijkheid overeenstemmen. Een begrotingscontrole is het nagaan of het financieel beleid zich nog steeds op de vroeger uitgezette koers bevindt. Het is het nagaan of de doelstellingen die de regering tien maanden geleden vooropstelde, nog steeds waargemaakt kunnen worden. Blijven ze nog haalbaar en betaalbaar? Dringt zich hier en daar geen bijsturing op? Loopt alles nog wel zoals we dachten dat het zou lopen?

Zelfs de pessimisten moeten vaststellen dat het vandaag goed gaat met Vlaanderen, met deze regering en met deze meerderheid. De resultaten van het jaar 2000 mochten er zijn: een begrotingssaldo van meer dan 25 miljard frank, dit is 15 miljard frank meer dan oorspronkelijk begroot. Door dit sterke saldo draagt de Vlaamse regio op een duidelijk zichtbare manier bij tot de doelstellingen van het Belgische stabiliteitspact, en blijven we ook op koers om op het vlak van de afbouw van de schuld tegen het einde van deze legislatuur uit te komen op 112 miljard frank, dit is een halvering van de schuld bij de aanvang van deze legislatuur. De schuldafbouw blijft dus ondanks alles hoog op de agenda staan van de paars-groene regering.

Het bijstellen van de prognoses van tien maanden geleden doet niets af aan de goede vooruitzichten. De groei wordt herzien tot 2 percent in plaats van de vooropgestelde 2,5 percent. Ook de inflatievooruitzichten, namelijk 1,5 percent, zijn aan de voorzichtige kant. Een onderraming van de inflatie brengt ook mee dat elke 0,1 percentpunt bijkomende inflatie 200 miljoen frank vrije bijkomende beleidsruimte oplevert.

Omdat alles geolied verloopt, zijn er heel wat mooie dingen mogelijk. Eind vorig jaar werd trouwens in het overlegcomité afgesproken dat de overschotten boven de te behalen saldi niet alleen naar schuldafbouw zullen gaan, maar ook besteed mogen worden aan eenmalige andere uitgaven, zeg maar eenmalige investeringsuitgaven. De meerderheidsfracties deden toen het voorstel van decreet om een financieringsfonds op te richten dat gevuld wordt met een deel van de niet-gebruikte kredieten. Met de middelen van dit financieringsfonds zal

de regering in de komende maanden een belangrijke economische impuls kunnen geven en zo iets doen aan de groeiende achterstand van de infrastructuurwerken, die de laatste jaren te hoog is opgelopen. Zo zal er een paar miljard frank worden uitgetrokken voor stadsvernieuwing en mobiliteitsinvesteringen, onder andere voor de aanleg van fietspaden en de zogenaamde missing links.

Tussen 1998 en 2000 werd de schuld met 90 miljard frank verminderd tot 207 miljard frank. Daarenboven ontstaat er voor elk miljard schuldafbouw 63 miljoen frank nieuwe beleidsruimte. In het kader van het samenwerkingsakkoord heeft de Vlaamse regering zich geëngageerd om in 2001 toch 24 miljard frank over te houden. De bijzondere financieringswet en de daaraan gekoppelde conjunctuurbonus hebben tot gevolg dat de federale kas ook in 2001 bijna 14 miljard frank extra doorstort.

Al bij al gaat het om een zeer beperkte begrotingsaanpassing die toch mooie perspectieven biedt voor de toekomst. Als daarenboven de Lambertakkoorden worden goedgekeurd, kunnen er op het fiscale vlak verder stappen worden gezet: selectieve maatregelen in de personenbelasting, maatregelen inzake het kijk- en luistergeld, maatregelen inzake registratierechten. Indien de conjunctuur het blijft toelaten, kunnen we zelfs veel verder gaan dan de oorspronkelijk beoogde 40 miljard frank lastenverlaging.

Voor de SP is deze begrotingsaanpassing meer dan een duidelijk bewijs dat deze regering goed werk levert. De vooruitzichten die de regering heeft gemaakt en de verbintenissen die ze heeft aangegaan, blijken haalbaar en vooral betaalbaar. Er zijn zelfs nog de spreekwoordelijke appeltjes voor de dorst als er een periode van droogte, van lagere conjunctuur zou komen. Om het met de woorden van de minister-president te zeggen: deze Vlaamse regering heeft de gecreëerde verwachtingen tot nu toe ingelost en zal die ook blijven inlossen.

In tegenstelling tot de CVP-fractie leider zeggen wij dat deze regering duidelijke keuzes heeft gemaakt, met enerzijds een lastenverlaging en anderzijds meer uitgaven in onderwijs, in de sociale sector, in de milieusector en op het vlak van de infrastructuur. De lastenverlaging moet voor de SP sociaal verantwoord zijn. Het is niet zo belangrijk welke belastingen we verlagen, maar wel dat ze sociaal verantwoord zijn. Ik weet, mijnheer Denys, dat u niet altijd gelukkig was of bent met de afschaffing van het kijk- en luistergeld, maar als er één belasting is die volledig uit de tijd is, dan is dat het kijk- en luistergeld. De SP zal daarom deze begrotings-

Suykens

aanpassing met enthousiasme goedkeuren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, als inleiding op de bespreking van de begrotingscontrole stelde de minister-president dat deze controle een zuiver technische aangelegenheid was, om na te gaan of we nog op koers zaten en of de initiële objectieven overeind bleven. Het is duidelijk dat er geen nieuwe beleidsruimte werd ingenomen. Nieuwe projecten werden gecompenseerd. Wel nieuw is dat er voor de eerste keer gebruik werd gemaakt van het financieringsfonds, waarvan 1 miljard frank gaat naar stadsvernieuwing en 3 miljard frank naar mobiliteitsinvesteringen, zowel naar missing links als naar fietspaden. Belangrijk en bijna onuitgegeven is : een verhoging van de overschotten tot 24 miljard frank.

De minister-president heeft gelijk erop te wijzen dat dit nu als een normale aangelegenheid wordt beschouwd. Nochtans is het niet zo vanzelfsprekend dat een begrotingscontrole de aanleiding vormt om de overschotten met meer dan 10 miljard frank te verhogen.

Het uitgangspunt van de begroting blijft voorzichtig. Er wordt uitgegaan van een groeiprognose van 2 percent. Nochtans heeft de Nationale Bank er gisteren nog op gewezen dat we een groei van 2,6 percent mogen verwachten.

Om kort en duidelijk te zijn : onze fractie heeft geen problemen met deze orthodoxe begrotingscontrole. We zullen dus ja stemmen.

Een begrotingscontrole is echter ook een gelegenheid om stil te staan bij de komende begroting. De minister-president heeft onlangs zelf verklaard dat er reeds heel wat voorbereidende werkzaamheden worden ondernomen. Nu we hebben vastgesteld dat de beschikbare middelen duidelijk verhogen, is het logisch dat de fracties van dit parlement enkele aandachtspunten naar voren schuiven. De begroting 2002 zal immers sterk verschillen van de begroting 2001. Dit is niet alleen te wijten aan de bijkomende financiële beleidsruimte die we onder meer te danken hebben aan Lambermont, maar ook aan de nieuwe beleidsdomeinen die inhoudelijk moeten worden ingevuld.

De Vlaamse regering is in het verleden uitgegaan van 165 miljard frank. Die beleidsruimte werd al snel verhoogd tot 200 miljard frank. Nu komen we uit bij een beleidsruimte van 270 miljard frank. Om duidelijk te zijn : er is reeds enige voorafname gebeurd, onder meer via de afspraken over onderwijs-CAO 6.

270 tot 280 miljard frank aan nieuwe beleidsruimte, gekoppeld aan bijkomende fiscale autonomie, creëert een aantal perspectieven voor Vlaanderen. De minister-president nodigt de Vlaamse regering uit om over de invulling ervan, nieuwe afspraken te maken. Onze fractie beschouwt dit niet enkel als een regeringsaangelegenheid : wij vragen bijkomende onderhandelingen tussen de meerderheidsfracties die aanleiding moeten geven tot een addendum bij het regeerakkoord. We willen niet alleen aandacht besteden aan de invulling van de bijkomende financiële beleidsruimte, maar ook aan de inhoud van het beleid en in het bijzonder aan de nieuwe bevoegdheden waar Vlaanderen na Lambermont over zal beschikken.

Bij de aanvang van de onderhandelingen moeten drie krachtlijnen naar voren worden geschoven. Het is belangrijk om de belasting van het individu en de samenleving te verminderen. De kwaliteit van het leven moet worden verhoogd, en we moeten sparen voor onze kinderen en kleinkinderen. Het uitgetekende bijkomende beleid moet een geïntegreerd beleid zijn waarin verschillende beleidsdomeinen op elkaar worden afgestemd, waardoor ze elkaar kunnen versterken.

De minister-president heeft niet gewacht op de definitieve en cruciale stemming over Lambermont. Hij heeft zelf reeds een fiscaal verlanglijstje naar voren geschoven. In plaats van de in het regeerakkoord overeengekomen lastenverlaging van 50 miljard frank, is nu sprake van 80 miljard frank. Door de afschaffing van het kijk- en luistergeld is het bedrag waar eerst in voorzien was, al opgesoupeerd. Het gaat zelfs over meer, want 18 miljard frank per jaar komt neer op 54 miljard frank en daarbij komt de 10 miljard frank van de afcentiemen die in deze begroting is opgenomen. De som hiervan komt neer op meer dan 60 miljard frank.

Agalev heeft niets tegen het afschaffen van een verouderde en asociale belasting, zoals het kijk- en luistergeld. Mijnheer Van Rompuy, u probeert tegenstellingen te zoeken waar ze niet zijn. Als u mijn uiteenzetting over de begroting van vorig jaar had gelezen, zou u vastgesteld hebben dat we geen enkel probleem hebben met het afschaffen van het kijk- en luistergeld.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Sannen, de waarheid heeft haar rechten. U was tegen de afschaffing van het kijk- en luistergeld en u was een koele minnaar van de afcentiemen.

De heer Ludo Sannen : Ik was een koele minnaar van het afschaffen van het kijk- en luistergeld en van de huidige afcentiemen. Maar ik heb altijd gesteld dat we geen probleem hebben met zo'n lastenverlaging als die zich binnen het voorziene budget situeert. Ik wil dat u het verslag er nog eens op naleest.

Onze ongerustheid groeide wel op 13 juni jongstleden toen we in het Belang van Limburg lazen dat de minister-president naast de 80 miljard frank lastenverlaging ook nog de mogelijkheid opende voor een nog verdergaande belastingverlaging. Natuurlijk vinden we zijn nota waarin hij bepaalde fiscale voorstellen doet, interessant. Ik denk bijvoorbeeld aan de vermindering van de registratierechten. Ik wil mezelf even citeren bij een vorige begrotingbespreking : 'Zo is het zeker wenselijk om na te denken over de relevantie van bepaalde belastingen en belastinggronden. Ik denk bijvoorbeeld aan de registratierechten die het hoogste zijn van al de ons omringende landen, met het gevolg dat dikwijls de verkeerde mensen in de verkeerde huizen wonen en op de verkeerde plaatsen'. We vinden een vermindering van de registratierechten zoals gesteld in de nota van de minister-president, een tegemoetkoming ten opzichte van datgene waarvoor we in het verleden pleitten.

Waarschijnlijk is het ook wenselijk om de verschillende autobelastingen onder de loep te nemen. Het eurovignet, de belasting op inverkeersstelling en de autobelastingen worden overgeheveld. We kunnen dit gebruiken als instrument om de autokosten variabel te maken, de vaste kosten naar omlaag te brengen en te betalen volgens gebruik en op vervuiling. We kunnen de verkeersbelasting bijvoorbeeld niet langer koppelen aan het vermogen van de wagen, maar aan de uitlaat. 'Schonere motoren, minder belasting' lijkt me een betere invulling. Dit kan verder worden doorgetrokken naar minder vervuilen, minder betalen. Verkeersbelasting kan op die manier gemoduleerd worden, waardoor de belasting op inverkeersstelling als vaste kost misschien zelfs kan verdwijnen.

Bij het bekijken van een nieuw fiscaal beleid is het noodzakelijk om rekening te houden met milieueffeningen. Ook zij zijn een instrument voor het verwerven van inkomsten. Ik kan me voorstellen dat hier een eerlijkere en meer sociale invulling mogelijk is. Denk maar aan een mogelijke vrijstelling

voor de aanwending van een noodzakelijk basisverbruik van water.

Belastingen zijn een instrument waarover we het debat kunnen voeren na de goedkeuring van de Lambermontakkoorden. Het moet een instrument zijn om een bepaald beleid te sturen. Belastingen als beleidsinstrument gebruiken, is interessant. Een opbod in verband met lastenverlaging lijkt ons echter nefast. Het kan niet dat een overheid de samenleving in solden zou zetten. Er zijn nog een hele reeks andere noden in deze samenleving. Het leidmotief door het hele regeerakkoord is duidelijk : de kwaliteit van het leven in een werkend Vlaanderen. Dat stelde de minister-president in zijn regeringsverklaring in juli 1999.

Agalev is er zich van bewust dat niet iedereen het even goed heeft in Vlaanderen. De levenskwaliteit kan nog omhoog. Vandaar dat voor onze fractie het voorgestelde fiscale plan van de minister-president slechts aanvaardbaar is als er tegelijkertijd extra budgettaire ruimte wordt vrijgemaakt voor de realisatie van meer levenskwaliteit en daadwerkelijk gelijke kansen voor alle Vlamingen.

Wij willen niet blind zijn voor de 6 percent armen in onze samenleving. Wij willen niet blind zijn voor de wachtlijsten in de kinderopvang, voor de noden van de bijzondere jeugdzorg en voor de noden van de gehandicaptenzorg. Wat met de stijgende druk op koppels waarvan beide partners werken en wat met de druk op de eenoudergezinnen ? Wat met de niet te ontkennen relatie tussen milieu en gezondheid ? Wat met de noodzaak van het versnellen van de sanering ? We moeten dus vooral spreken over de levenskwaliteit of het gebrek eraan. Een groen en sociaal bewogen Vlaanderen betekent dat we vandaag investeren in de levenskwaliteit van morgen.

Vraag aan een verontruste buurtbewoner wat het meest prioritair is : een extra verlaging van de belastingen of het sluiten van een vervuilende verbrandingsoven.

De heer Eric Van Rompuy : Dat is een zeer goede vraag.

De heer Ludo Sannen : Vraag aan een doorsnee Vlaming wat het meest prioritair is : een extra verlaging van de belastingen of het saneren en voorkomen van milieuhinder om de gezondheid te vrijwaren. Tegen 2004 moeten het milieubeleid en het gezondheidsbeleid echt op elkaar zijn afgestemd. Dat betekent dat er een consequent voorkomingsbeleid moet worden uitgetekend, waarin zuiver

Sannen

water, zuivere lucht, minder afval en ruimte voor natuur onontbeerlijk zijn.

Vraag aan een doorsnee koppel wat het meest prioritair is : een extra verlaging van de belastingen of maatregelen die het combineren van gezin, arbeid en zorg makkelijker maken. Het antwoord ligt voor de hand.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Sannen, u vraagt wat het belangrijkste is : individuele lastenverlagingen of de oplossing van een sociaal probleem. Wat is uw antwoord eigenlijk ? De middelen zijn toch niet oneindig ?

De heer Ludo Sannen : Ze zijn niet oneindig.

De heer Eric Van Rompuy : U spreekt voor die twee sectoren over 62 miljard frank. Daarbij komt de 80 miljard frank lastenverlaging. Men zal toch moeten kiezen. Er zal toch geen 142 miljard frank meer bijkomen ? Welke keuze maakt u ?

De heer Ludo Sannen : Men zal inderdaad keuzes moeten maken. Als er moet worden gekozen, schuiven wij dit als prioriteit naar voren.

We hadden al in 50 miljard frank lastenverlaging voorzien. Daarnaast moeten we de onderhandelingen beginnen over de bijkomende budgettaire ruimte en nagaan welke ruimte er nog is voor de belangrijke uitdagingen die wij aanbrengen en welke ruimte er nog is voor een bijkomende lastenverlaging, zodat we aan 80 miljard frank komen, zoals de heer Denys heeft berekend.

Wij hebben ook de berekeningen gemaakt. Rekening houdend met een stuk dubbelberekening en met wat wij vragen, denk ik dat het conflict niet al te groot zal zijn.

De heer Eric Van Rompuy : Hebt u die cijfers die ik altijd heb gevraagd ? Hoe zit het nu met die enveloppes ? U hebt een persconferentie gegeven, maar weet u nu of die enveloppes zijn ingevuld en wat de prognoses zijn ? Ik heb van de minister-president nooit een antwoord gekregen. Wat is de enveloppe voor onderwijs in die 280 miljard frank ?

De heer Ludo Sannen : Mijnheer Van Rompuy, als u goed hebt geluisterd, zou u moeten weten dat wij die enveloppes hebben bepaald op basis van 165 miljard frank. Wij weten ook allemaal al dat de enveloppe voor onderwijs is overschreden. Dat is de voorafname waarover ik spreek. Bovendien vraag

ik dat de meerderheidsfracties bijkomende onderhandelingen zouden voeren na Lambermont, om uiteindelijk een addendum aan de regeringsverklaring toe te voegen, waarin ook de invulling van die bijkomende beleidsruimte en de evenwichten worden vastgelegd. Op die 280 miljard frank zijn de ruimten nog niet volledig ingevuld. Er zal nog over worden gedebatteerd door de meerderheid.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Ik wil het debat nog even verduidelijken. De heer Van Rompuy vraagt of we precies weten wat de meeruitgaven voor onderwijs in deze legislatuur reeds zijn geweest. U weet dat het initieel om een bedrag van 20 miljard frank ging en dat men dat onvoldoende vond. Ondertussen hebben we na COA VI reeds voor meer dan 60 miljard frank bijkomende budgettaire inspanningen geleverd voor het onderwijs. Minister Vanderpoorten wist natuurlijk zeer goed dat zij CAO VI kon afsluiten en dat ze daarvoor op legislatiebasis een enveloppe van 20,7 miljard frank kreeg. Ze heeft zich echter geëngageerd om de meeruitgaven als gevolg van CAO VI binnen haar eigen begroting te heroriënteren. Dat maakt de kwestie moeilijker dan de karikaturale voorstelling die u ervan maakt.

U gaat voorbij aan het element van heroriëntering. Bestaande uitgaven worden omgezet en vertaald in nieuw beleid. Minister Vanderpoorten heeft een plan uitgewerkt, dat ook door de regering werd goedgekeurd. Ze wil 6 tot 7 miljard frank uitgaven van CAO VI verhalen op haar eigen begroting. Ook dat moet kunnen. U weet dat we in de meerjarenbegroting en de invulling daarvan steeds uitgegaan zijn van 35 miljard frank, in globo heroriëntering.

Mijnheer Van Rompuy, u zit daar met uw telraam en u probeert op basis van wat interviews dan de bedragen op te tellen. Een begroting is meer dan dat. Een begroting is een dynamisch proces dat veronderstelt dat men keuzes maakt. Nieuw beleid moet worden vertaald in het vervangen van oud beleid.

Mevrouw Sonja Becq : Ik denk dat daar steeds duidelijkheid over moet worden geschapen. Als minister Vogels bij de voorbije begroting zei dat ze voor anderhalf miljard frank binnen de gehandicaptenzorg zorgt, dan gaat het over 750 miljoen nieuw geld en 750 miljoen frank aan besparingen in een ander gedeelte binnen de gehandicaptensector.

De heer Ludo Sannen : Heroverwegingen, geen besparingen.

Mevrouw Sonja Becq : Nu zien we waar we daarmee staan. Nu zegt minister Vogels weer dat ze op zoek gaat naar nog 9 miljard frank. Het gaat wel degelijk over bij zoeken, want de keuzes zijn duidelijk nog niet gemaakt. Daar gaan dan ook weer heroriënteringen mee gepaard, wat we moeten begrijpen als afslankingen of verminderingen voor bepaalde sectoren en bepaalde onderdelen.

De heer Ludo Sannen : Mevrouw Becq, ik vind het een nobele doelstelling van de regering dat ze bij het begin duidelijk heeft aangegeven dat ze het beleid wil heroverwegen. We kunnen ons niet blijven vastpinnen op een geschiedenis waarin dingen ingevuld zijn die misschien niet meer op die manier ingevuld moeten worden. Wat dat betreft, zijn we een progressieve en geen conservatieve regering. We willen het beleid opnieuw overwegen.

De heer Eric Van Rompuy : Gaat u maar eens openlijk aan het ACV zeggen dat u nog tien jaar wilt regeren met de liberalen.

Minister-president Patrick Dewael : Wat ik zeker weet, mijnheer Van Rompuy, is dat het ACV zeer gelukkig is met het feit dat deze regering erin slaagt om onmiddellijk na haar aantreden een CAO af te sluiten in de social-profitsector, een dossier dat u jarenlang hebt laten aanslepen. (*Applaus bij de VLD*)

De heer Ludo Sannen : Ik had voorgesteld om aan een doorsneekoppel te vragen wat zij het meest prioritair vonden, extra belastingverlagingen of maatregelen die het combineren van gezin, arbeid en zorg makkelijker maken. Voor ons ligt het antwoord voor de hand. Met de extra inbreng vanuit het beleid en de inspanningen die de sociale partners zelf leveren, moet het voor iedere Vlaming mogelijk zijn vrij zijn eigen levensloopbaan in te vullen. Iedere werknemer heeft recht op een aanmoedigingspremie, waardoor het combineren van gezin, arbeid en zorg veel vlotter zal verlopen en niet uitsluitend kan worden ingevuld door mensen die het zich financieel kunnen veroorloven. Vraag aan jonge ouders wat het meest prioritair is : extra belastingverlaging of betaalbare, toegankelijke en kwaliteitsvolle kinderopvang. Ook voor ons ligt het antwoord voor de hand. Tegen 2004 moet kinderopvang een basisvoorziening worden. Dit betekent dat ouders terecht kunnen bij een betaalbare, toegankelijke kinderopvang en dat er geen wachtlijsten meer mogen zijn.

De heer Eric Van Rompuy : Mag ik dat opschrijven ?

De heer Ludo Sannen : Vraag aan gehandicapten die op de wachtlijst staan wat het meest prioritair is : nog meer belastingverlaging of snel een kwalitatief antwoord krijgen op een zorgvraag. Ook hierop is het antwoord volgens mij duidelijk. Vraag aan ouderen wat voor hen prioritair is : extra belastingvermindering of een kwalitatieve, toegankelijke en betaalbare ouderenzorg. Vraag aan wie zorgbehoevend is wat het meest nodig is : extra belastingverlaging of betaalbare zorg, ook voor niet-medische kosten. Vraag aan ouders wat het belangrijkste is : extra belastingverlaging of de nodige ondersteuning en begeleiding van hun kinderen in het onderwijs, zodat ieder kind alle kansen krijgt om zijn talenten ten volle te ontwikkelen. Mits de nodige middelen voor het basisonderwijs, voor ondersteuning en begeleiding, moeten we in staat zijn ervoor te zorgen dat ieder kind zonder leerachterstand het basisonderwijs kan beëindigen. In 2004 moet iedere jongere bij het verlaten van de school over een diploma of een getuigschrift kunnen beschikken.

Ik geeft toe dat we vooral de klemtoon hebben willen leggen op nieuwe uitdagingen. De regering moet daarop ingaan. Op het vlak van welzijn, leefmilieu, gezondheid, gelijke kansen en welvaart, kortom op het vlak van het verbeteren van de levenskwaliteit, kan deze regering niet terug. Het was het uitgangspunt van het regeerakkoord en meermaals het thema van de minister-president bij de Septemberverklaringen.

Mijn fractie is er dan ook van overtuigd dat deze regering tot het uittekenen van een evenwichtig addendum bij het huidig regeerakkoord in staat is. Dat moet een evenwicht zijn tussen lastenverlaging en het formuleren van een antwoord op bestaande noden en vragen.

Mijnheer de minister-president, in P-magazine zegt u in een interview : 'Ik ben iemand die rekening houdt met alle analyses en daar een beleid uit wil halen'.

Dit geeft ons vertrouwen voor de volgende Septemberverklaring. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Vandembroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandembroeke : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik ben enigszins verrast over de teneur van de betogen en de manier van werken deze morgen. Ik dacht dat deze bespreking

Vandenbroeke

een technische bedoening zou zijn. Dat was echter helemaal niet het geval. Ik begrijp de houding van de heer Van Rompuy ten volle, die een prelude heeft gehouden tot de begroting van 2002. Ik had dat echter niet verwacht.

Tot hiertoe gaat alles voor de wind, laten we eerlijk zijn. We weten echter allemaal dat het in 2002 moeizamer zal gaan. We hebben daar al ten dele op ingespeeld. We zitten nu ongeveer halverwege de legislatuur. Tot nu toe zijn de zaken zeer goed verlopen. Aan de leden van de oppositie zeg ik dat er inderdaad een aantal elementen zijn bijgekomen om het geheel goed tot zeer goed te maken. Als ik de heer Schiltz selectief parafraseer, dan zeg ik daar 'merci' tegen. (*Gelach*)

Er zijn inderdaad extra kansen. De uitgangspositie was dat we over de hele legislatuur 160 à 165 miljard aan beleidsruimte zouden hebben. De vraag is hoe we dat bedrag zouden verdelen. De marge is echter met afgerond 100 miljard frank toegenomen. Daar kan men toch niet kwaad om zijn. De afgelopen twee jaar waren dus voorspoedig.

Ik maak nu echter dezelfde – geapprecieerde – analyse als de heer Denys. Mocht de ruimte 165 miljard frank zijn gebleven – een statisch gegeven –, dan zou hij enige moeite hebben met de afschaffing van het kijk- en luistergeld. Het gaat echter niet om een statisch, maar wel om een flexibel gegeven. Na 2 jaar weten we nu al dat de ruimte met 100 miljard frank verhoogt. We moeten dus een andere inschatting maken.

Vanaf het begin van haar regeringsdeelname had onze fractie kritiek op de regering. We vonden dat er te weinig geld werd uitgetrokken voor onderwijs. Amper een tiende van de middelen ging naar onderwijs. Na twee jaar bleek dat er meer ruimte was dan gepland. Daarop heeft men meer geld uitgetrokken voor het onderwijs, waardoor dit beleidsdomein uiteindelijk een vierde van het totale budget kreeg.

Vandaag is onze fractie van mening dat we goed bezig zijn. In het licht van de voorbereiding van de kennismaatschappij waren de oorspronkelijke middelen voor onderwijs ontoereikend. Dat manco is royaal weggewerkt. Onze fractie zal deze budgetcontrole dan ook goedkeuren. (*Applaus bij de meerderheid*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14.45 uur opnieuw bijeen om de bespreking van de drie ontwerpen van decreet voort te zetten en onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 13.15 uur.*
